

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

44. ČÍSLO / XIII. ROČNÍK

8 Kč (11 Sk)

30. ŘÍJNA 2005

Z obsahu:

Zdravím svaté město Jeruzalém

Katecheze Benedikta XVI.
při generální audienci
12. října 2005
- strana 2 -

Svátek všech svatých

Gianni Sangalli
- strana 4 -

Nebojte se vyjít do ulic
Anton Faber, farář dómu
sv. Štěpána ve Vídni,
o vídeňské městské misii
- strana 5 -

Kanonizace světců v průběhu staletí

Quido Pettinati
- strana 6 -

Tsunami

Mons. Jan Graubner
- strana 7 -

Svatý Eusebius

- strana 8 -

Zapomínaná eschatologie: očistec

Reinhold Ortner
- strana 10 -

Současný výsledek jedné petice

- strana 13 -

Výzvy fatimského poselství (30)

Četba na pokračování
- strana 14 -

1. listopadu – slavnost Všechn svatých

EDITORIAL

Tak jak je nám jaro obrazem nového a rodičící se života, tak nám podzim zcela přirozeně připomíná jeho nevyhnutelný konec. To, co je pro člověka bez víry bezútešnou nutností, která hatí všechny jeho plány a vyhlídky, mohou křesťané přijímat paradoxně jako své nové zrození, které neznamená důvod ke smutku, ale k radostné oslavě návratu do Otcova domu.

První dva listopadové dni nám proto Církev staví s naléhavou názorností před oči náš poslední a vlastně jediný cíl, do kterého má vyústit celý náš život: nebe naplněné svatými. Naším konečným cílem není něco, co si představujeme jako místo. Naším cílem je ve skutečnosti **stav**, který má jednoznačné vymezení: **svatost**. Tento vnitřní stav představuje nezbytnou podmínku, abychom se mohli připojit k oněm zástupům blažených, které si v první den listopadu připomínáme. Den, který po něm bezprostředně následuje, je dokladem skutečnosti, že onen cílový stav svatosti nelze brát na lehkou váhu. Ať už na něho během svého života myslíme nebo ne, v jeho závěru budeme konfrontováni zcela nekompromisně s jeho skutečným poznáním a zhodnocením. Všechny nesrovnalosti a nežádoucí odlišnosti vyjdou neúprosně najevo.

Ve výzkumech, které tu a tam zjišťují, co lidé pokládají za skutečné hodnoty, hodnota svatost nefiguruje. Můžeme naopak konstatovat, že patří mezi pojmy značně nepopulární a přehlížené. Dokonce i u těch skutečně svatých osobností, které si získaly v celém světě vysoký stupeň uznání, jako např. Jan Pavel II. či matka Tereza, vyzvedávají média nejruznější aspekty a zásluhy, nikoliv však ten nejpodstatnější základ celého jejich života a díla, kterým je nesporně jejich osobní svatost. Lidé jako by se i v takovém případě neradi vzdávali své utkvělé představy, že svatost jako taková

Pokračování na str. 11

Zdravím svaté město Jeruzalém

Žalm 121 z prvních nešpor neděle čtvrtého týdne

To, co jsme vyslechli a vychutnali jako modlitbu, je jeden z nejkrásnějších a nejvroucnějších *kantik k výstupu*. Jedná se o žalm 121, živá a zúčastněná slavnost v Jeruzalémě, svatém městě, kam vstupují poutníci.

Dvoji radost

Hned na začátku totiž se nacházejí dva momenty prožitku věřícího: jeden z onoho dne, kdy se mu dostalo pozvání *jít do domu Hospodinova* (v. 1), a druhý z radostného příchodu do *bran Jeruzaléma* (srov. v. 2); nyní tedy nohy konečně šlapou po oně svaté a milované půdě. Právě proto se rty otevírají k slavnostnímu zpěvu ke cti Siónu, chápaného v jeho hlubokém duchovním významu.

Jeruzalém, *město spojené v jeden celek*, symbol bezpečí a stability, je srdcem jednoty dvanácti izraelských kmenů, které k němu směřují jako ke středu své víry a svého kultu. Ony tam totiž vystupují, aby *chválily Hospodinovo jméno* (v. 4) na místě, které *zákon Izraeli* (Dt 12,13-14; 16,16) určil jako jedinou legitimní a dokonalou svatyni.

Kvas spravedlnosti a solidarity

V Jeruzalémě je ještě jiná relevantní skutečnost a také ona představuje znamení přítomnosti Izraelova Boha: jsou to *soudní stolce Davidova domu* (srov. Ž 121,5), vládne zde davidovská dynastie, výraz Božího působení v dějinách, které má dospět až k Mesiáši (2 Sam 7,8-16).

Stolce Davidova domu se nazývají současně *soudní stolce* (srov. Ž 121,5), protože král byl také nejvyšším soudcem. Tak byl Jeruzalém, hlavní politické město, také sídlem nejstaršího soudu, kde se v poslední instanci řešily spory: tak se také poutníci, když odcházeli ze Siónu, vracecí spravedlivější a smíření.

Žalm tak vylíčil ideální obraz svatého města v jeho náboženské a sociální funkci a ukázal, že biblické náboženství není ani abstraktní, ani ryze soukromé, nýbrž je kvasem spravedlnosti a solidarity. Za společenstvím s Bohem nutně následuje společenství bratří navzájem.

Dar pokoje a dobra

Dospěli jsme nyní k závěrečné invokaci (srov. v. 6-6). Ta je celá rytmizována na řeckém slovu *šalom*, „pokoj“, tradičně

obsaženém v základě samotného svatého města *Jerusalaim*, což se překládá jako „město pokoje“.

Jak je známo, *šalom* připomíná mesiánský pokoj, který v sobě zahrnuje radost, prosperitu, dobro a hojnost. Tak také v závěrečném loučení, se kterým se poutník obrací k chrámu, *domu našeho Boha*, se k pokoji připojuje *šestí: Budu ti přát šestí* (v. 9). Máme tak zde v anticipované podobě františkánský pozdrav: „Pokoj a dobro.“ Je to přání požehnání pro věřící, kteří milují svaté město, pro fyzickou skutečnost hradeb a paláců, ve kterých pulzuje život lidu, pro všechny bratry a přátele. Tím způsobem se Jeruzalém stane ohniskem harmonie a pokoje.

Duchovní chrám

Uzavřeme svou meditaci o žalmu 121 podnětem k zamyšlení, který nám nabízejí církevní Otcové, pro které byl starobyklý Jeru-

zalem znamením jiného Jeruzaléma, který je rovněž *vystaven jako město spojené v jeden celek*. „Toto město“ – připomíná svatý Řehoř Veliký v *Homiliích o Ezechieli* – „má zde již svou velkou stavbu v obyčejích světců. V budově jeden kámen podpírá druhý, protože se klade kámen na kámen a ten, který podpírá druhý, je sám podpírán od jiného. Právě tak v Církvě svaté každý podpírá a je podpírán. Ti nejbližší se podpírají navzájem, a tak se skrze ně tyčí budova lásky. To je důvod, proč Pavel vyslovuje napomenutí, když říká: *Neste břemena jeden druhého, a tak naplníte zákon Kristův* (Gal 6,2). Aby zdůraznil sílu tohoto zákona, říká: *Naplněním zákona je láska* (Řím 13,10). Jestliže se totiž nesnažím, abych vás přijímal takové, jací jste, a vy se bráníte přijmout mne takového, jaký jsem, nemůže povstat mezi námi budova lásky, to je možné, jen když jsme spojeni vzájemnou a trpělivou láskou. A abychom dokreslili tento obraz, nezapomínejme, že *nikdo nemůže položit jiný základ nežli ten, který už je položen, a tím je Ježíš Kristus* (1 Kor 3,11). Základ nese kameny, ale jeho kameny nene-

sou; tzn. náš Vykupitel nese tíhu všech našich vin, ale v něm není žádná vina, kterou by bylo třeba snášet.“ (2,1,5: *Opere di Gregorio Magno*, III/2, Řím 1993, s. 27.29)

Bollettino Vaticano 12. 10. 2005
Mezititulky redakce Světla

Pravá velikost

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Kdo se poníží, bude povýšen.

Slovní potyčky farizeů s Ježíšem skončily jejich definitivním odchodem. Ti, kteří si vzali do hlavy, že ho přivedou do úzkých, nakonec sami odcházejí pokořeni. Je opravdu bláhový každý, kdo se pyšně domnívá, že na božského Mistra vyzraje svou chytrostí. Propast mezi Pánem a jeho protivníky se ještě více prohloubila. Ježíšovi učedníci i posluchači jsou jednáním vůdců národa stále více znepokojeni, a proto Pán pokládá za nezbytné odhalit nesmlouvavě jejich pravou tvář.

Z jeho dnešní řeči poznáváš bolestnou skutečnost: i přední představitelé a hlasatelé evangelia se mohou zpronevěřit svému poslání podobně, jako jsi toho svědkem u těch, kteří zasedli na Mojžišův stolec. Stane se tak vždy, kdykoliv zapomínají, že nejsou pány, ale služebníky Božího slova, a chtějí využít svého úřadu k tomu, aby si zajistili pohodlí, výhodné postavení, pocty a lidskou přízeň. Ježíš jasně ukazuje, podle čeho je můžeš poznat: nežijí sami podle slov, která jiným hlásají. Místo aby byli nástrojem Božích tajemství, dělají si z Božích tajemství svůj vlastní nástroj. Má to vážné následky, o kterých mluví Bůh ústy proroka: *Sešli s cesty a jsou příčinou, že mnozí nedbají o Zákon.*

Při letmém srovnání se ti může zdát, že dnes je již zcela jiná situace. Dnešní farizeové nenosí okázalé trásně. Nevymýšlejí pro lidi nesnesitelná břemena, ale naopak vydávají za nesnesitelné to, co je pevně stanoveno v Božím zákoně. Tento rozdíl však nic nemění na podstatě věci. I dnes by se tito pokrytci rádi těšili všeobecné úctě, ale protože doba má spíše opačné zaměření, přizpůsobili se a chtěli by co nejvíce splynout s tímto světem. Mají za to, že když se světu zavděčí, získají tím přízeň a dobrou pozici. Zacházejí s Božím slovem stejně svévolně jako kdysi zákoníci – tím, že rozmělnují a zastírají to, co stanovil Pán, když naplnil Zákon⁽¹⁾. Povyšují sami sebe nad Hospodino slovo a troufají si vykládat je podle svého, aby tak vyšli vstříc lidským choutkám. Chtějí platit za uznávané autority a pranic nedbají na varovný hlas proroků. Kde mohou, vystavují se na odív a nestarají se o to, že přitom často hážou perly vepřům.⁽²⁾

Jak se máš zachovat při styku s takovými pochybnými učiteli? Skutečnost, že někteří hlasatelé evangelia se sami jeho duchem neřídí, nesmí pro tebe být důvodem k odmí-

tání evangelia. Varuj se však řídit se jejich příkladem. Není to vinou evangelia, že smutně selhávají někteří jeho svědkové. Za všech okolností zůstává pro tebe směřodatné slovo a osobní příklad Toho, o kterém svědčí jeho Otec: *Toho poslouvejte.*⁽³⁾

Charakteristickým znakem dobrých pastýřů je podle jeho příkladu pokora a láska. Obracej se tedy především na pokorné služebníky evangelia, kteří nehledají sebe, ale Pána, nehlasají svoje, ale jeho slovo. Ale ani kdyby ses ocitl v situaci, že takové opravdové vůdce nenacházíš, nepropadej beznaději a důvěřuj v Ježíše. Pán neopouští své věrné a v pravý čas se postará, aby své stádo oddělil od těch, nad kterými z poslušnosti k Otci a z lásky k vykoupeným ovcím musí vyslovit své několikánásobné *Běda vám!*⁽⁴⁾ Svou oprávněnou bolest nad smutnou skutečností přijmi jako důvod k o to vroucnější modlitbě za všechny, kteří jsou původci pohoršení.

Zkoumej však také pečlivě sám sebe, zda se Ježíšova kritická slova netýkají také tebe. Pokušení domýšlivosti a pokrytectví není nikdo ušetřen. Nezakládáš si samolibě na tom, jakého stupně dokonalosti jsi už dosáhl jen díky vnějším znakům a obyčejům, množstvím nejrůznějších formálních pobožností a praktik? I tobě se může stát, že posuzuješ povýšeně druhé podle sebe a podceňuješ všechno, co je jiné než to tvoje. Vede tě skutečně Ježíš a jeho svatá vůle, nebo spíše tvoje nepřiznaná ctižádost, která tě vynáší do povýšené role učitele a mistra? Otevři božskému Lékaři své srdce a vypros si nesmlouvavou diagnózu, zda nežiješ v sebeklamu a nemluješ ve skutečnosti sebe, své představy, plány a zbožné návyky více než jeho samotného. Pros jej o milost, aby tě ponížil a ukazoval ti pravdu o tobě ještě dříve, než začneš sám sebe zaslepeně povyšovat. Vyprošuj si každý den milost, abys nemarnil čas, modlitby, posty či zbožná putování tím, že by místo pokorné služby bližním byly jen samolibým kadidlem na tvůj vlastní oltář. Pros jej se Žalmistou, *aby se tvé srdce nevyvípalo, aby se nevyvyšovaly tvé oči, aby ses nehnal za velkými věcmi, pro tebe nedostupnými.*⁽⁵⁾

Nejlepší učitelku obtížné ctnosti pokory máš v Ježíšově a své Matce, *pokorné služebnici Páně.*⁽⁶⁾ Kdykoliv se o tebe začne pokoušet zavrať domýšlivosti, obrať se rychle ke své nejlaskavější Matce, aby tě *uklidnila a utišila tvou duši jako dítě na matčině klíně.*⁽⁷⁾

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mt 5,17; ⁽²⁾ Mt 7,6; ⁽³⁾ Mt 17,5;

⁽⁴⁾ srov. Mt 23,13-39; ⁽⁵⁾ srov. resp. žalm 131;

⁽⁶⁾ srov. Lk 1,34.48; ⁽⁷⁾ srov. resp. žalm 131

Liturgická čtení

1. čtení – Mal 1,14b-2,2b.8-10

Jsem mocný král – praví Hospodin zástupů – moje jméno je hrozné mezi národy. Nyní (platí) vám, kněží, tento příkaz: Jestliže neposlechnete a nevezmete si k srdci, abyste vzdávali úctu mému jménu – praví Hospodin zástupů – stihnu vás kletbou. Vy jste sešli z cesty, jste příčinou, že mnozí nedbají o Zákon, porušili jste smlouvu s Lévim – praví Hospodin zástupů. Proto i já vás uvrhnu do ponížení a potupy přede vším lidem, poněvadž jste nezachovávali mé příkazy. Při udílení rad jste nebyli nestranní. Nemáme snad všichni jednoho otce? Nestvořil nás jeden Bůh? Proč jsme k sobě věrolomní, a tak zneřecujeme smlouvu našich otců?

2. čtení – 1 Sol 2,7b-9.13

Bratři! Počínali jsme si mezi vámi tak něžně, jako když matka hýčká svoje děti; tak jsme po vás toužili, že bychom vám nejraději nejen odevzdali Boží radostnou zvěst, ale dali za vás i vlastní život. Tak velice jsme si vás oblíbili. Přece si ještě vzpomínáte, bratři, na naši vyčerpávající námahu: ve dne v noci jsme pracovali, abychom nikomu z vás nebyli na obtíž, když jsme vám hlásali Boží evangelium. A proto i my bez ustání děkujeme Bohu za to, že když jste nás uslyšeli kázat Boží slovo, vzali jste ho ne jako slovo lidské, ale jako slovo Boží – vždyť jím skutečně je. A protože věříte, ukazují se na vás i jeho účinky.

Evangelium – Mt 23,1-12

Ježíš mluvil k zástupům i ke svým učedníkům: „Na Mojžišův stolec zasedli učitelé Zákona a farizeové. Dělejte a zachovávejte všechno, co vám řeknou, ale podle jejich skutků nejednejte, neboť mluví, ale nejednají. Svazují těžká a neúnosná břemena a vkládají je lidem na ramena, ale sami se jich nechtějí dotknout ani prstem. Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi. Dávají si zhotovovat zvlášť široké modlitební řemínky a zvlášť velké střapce na šatech, mají rádi čestná místa na hostinách a přední sedadla v synagogách, mají rádi pozdravy na ulicích a když jim lidé říkají ‚Mistře‘. Vy však si nedávejte říkat ‚mistr‘, jenom jeden je váš Mistr, a vy všichni jste bratři. A nikomu na zemi nedávejte jméno ‚otec‘, jenom jeden je váš Otec, a ten je v nebi. Ani si nedávejte říkat ‚učitel‘, jenom jeden je váš Učitel – Kristus. Kdo je mezi vámi největší, ať je vašim služebníkem. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

VÝZVA NĚMECKÝM BISKUPŮM

Na přednáškovém večeru u příležitosti 10letého trvání sdružení Otcovský dům ve Fuldě (křesťanská iniciativa na pomoc těhotným, osaměle vychovávajícím a rodinám v tíživé situaci) vystoupila také socioložka Gabriele Kubyová.

Zdůraznila ve svém vystoupení, že sexualita se týká základního bodu lidské existence. Ze spojení muže a ženy vzniká nový člověk, kterému Bůh vkládá nesmrtelnou duši. Není proto divu, že manipulace v této oblasti mají těžké následky. S nástupem „pilulky“ v 60. letech jsme podleli osudnému omylu, že „osvobozenou sexualitou“ děláme něco dobrého. Skutečnost je právě opačná. Papež Pavel VI., který se snažil svou encyklikou *Humanae vitae* tomuto omylu zabránit, předpověděl velmi správně to, čeho jsme dnes svědky. Rozvraty manželství, kterých se papež obával, nastoupily se stále stoupajícími čísly rozvodů. Také vůbec nebylo potratů, jak někteří očekávali. Co horšího: Musíme si konstatovat, že dochází na celém kontinentě k demografické katastrofě, kterou papež ani nemohl předvídat. Kubyová naléhavě vyzvala německé biskupy, aby korigovali svůj postoj, který vyjádřili v tzv. Prohlášení z Königsteinu v roce 1968.

Již v roce 1938 konstatoval Angličan Unwin na základně důkladného vědeckého výzkumu, že za všech dob na celém světě existoval přímý vztah mezi sexuální morálkou a kulturou společnosti. Je to nezvratný, jakkoliv pro mnohé těžko přijatelný poznatek: Čím přísnější sexuální morálka, tím vyšší kultura, čím liberálnější jsou sexuální praktiky, tím nižší je kulturní úroveň. Kubyová zdůraznila mladým posluchačům: „Generace '68, což je moje generace, na úseku lidské sexuality mnoho zničila a dnes představuje »mainstream« – hlavní proud. Nedejte se od nich zmanipulovat.“ Doporučila naopak, aby vzali do svých vlastních rukou odpovědnost za svůj život a řídili se moudrými radami Církve, jak dosáhnout šťastného života: zdrženlivost před manželstvím, věrnost v manželství, otevřenost pro děti a přirozená regulace početí místo umělé anti-koncepce.

Gianni Sangalli

Svátek všech svatých

Děti z mateřské školy navštívily jednou kostel, kde byly v oknech vitráže světců. Když pak se zeptal katecheta ve škole dětí, kdo jsou to svatí, jedno dítě odpovědělo: „Svatí jsou okna, přes která prochází Boží světlo.“ Obdivuhodná odpověď! Jsme v radosti, protože nás zaplavuje Boží světlo.

Svátek Všech svatých je velice důmyslný, takřka rafinovaný svátek, který nám liturgie připravila. Je to svátek celého lidstva. Lidstva, které doufalo, trpělo, hledalo spravedlnost, které zdánlivě prohrávalo, a přece zvítězilo.

Zvítězilo, protože zde jsou svatí. Čtyřem andělům, kteří měli moc zpusťovat zemi, bylo řečeno: *Neničte zemi, dokud nepoznamenáme na čele služebníky našeho Boha* (Zj 7,3-9).

Slova horského kázání o blahoslavenstvích nám naznačují, podle jakého znamení se rozpoznávají svatí. Blahoslavenství jsou Ježíšova zvolání k velkému počtu učedníků a posluchačů: *Blahoslavení jste vy chudí, čistého srdce, pokorní, mírní, strůjci pokoje, kteří žijete po spravedlnosti, kteří trpíte pro mé jméno, jste blahoslavení, protože máte radost, kterou svět nemůže pochopit, radost Božích dětí* (srov. Mt 5,1-12).

Boží děti, jak neobyčejná je to radost! Připomíná nám to svatý Jan: *Milovaní, vidíte, jak velkou radost nám dal Otec, že se můžeme nazývat Božími dětmi, a skutečně jimi jsme... Milovaní, již nyní jsme Božími dětmi...* Již nyní, ne zítra nebo až po smrti. Svatost je průzor, pro který žijeme: jestliže se pro něho skutečně rozhodneme a chceme ho, již nám patří.

Podívejme se kolem sebe: ve světě je tolik zla. Ale naučme se rozpoznávat svaté mezi sebou, ve svém bratru, sestře, kteří žijí skutečně jako Boží děti, protože jejich život je živým podobenstvím oněch blaho-

slavenství, takže jim můžeme říct: Jste blahoslavení, protože váš způsob života je skutečně v duchu Božího království!

Svatí nejsou jen ti z kalendáře: svatí jsme i my, v tom smyslu, že jsme byli stvořeni k tomu, abychom byli svatí.

Křesťané prvních dob se oslovovali a psali si mezi sebou s oslovením „svatí“: „Zdraví vás svatí z Jeruzaléma, z Antiochie, z Efezu, z Říma...“

Chápeme tedy, že svatost není pozvání jen pro některé, je to příkaz pro všechny: je to norma křesťanské existence. Nemylme se, naším povoláním je být svatí. Boží slovo je v tom smyslu naprosto jasné: *To je Boží vůle, vaše posvěcení* (1 Sol 4,3). A Efezanům píše sv. Pavel: *Vývolil si nás před stvořením světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění v lásce* (1,4-5), a v prvním listu sv. Petra čteme: *V celém svém chování buďte svatí, jako je svatý ten, který vás povolal: „Buďte svatí, protože já jsem svatý“* (1,15). Tato naléhavá výzva je ozvěnou Ježíšova příkazu: *Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec* (Mt 5,48). Všichni jsme povoláni, abychom již nyní žili životem Božích dětí v jeho rodině. *Jste spoluobčany svatých v Boží rodině*, říká sv. Pavel.

Je opravdu obdivuhodná tato naše jistota, že jsme zařazeni do

společenství svatých, kde dostáváme obdivuhodnou pomoc. Pomáhá nám Panna Maria a všichni nebesští svatí. Terezička z Lisieux nám napsala: *„Půjdu do nebe, abych sypala na zem dešť růží.“*

Pomáhají nám i svatí, kteří žijí na zemi, dobré osoby, se kterými žijeme. Nikdo není izolován: *Všichni jsme jedno tělo a údy jeden druhého.*

Jan Pavel II. říká: „Jestliže je pravda, že nikdo se nemůže stát svatým místo někoho druhého, je na druhé straně pravda, že každý může a má se stát svatým pro druhé podle Kristova vzoru.“

Je to tajemná solidarita, která nás spojuje: všichni jsme povoláni, abychom žili životem Božích dětí. To nám dává posilu, abychom vytrvali v dobrem. Před Boží tváří se neztratí nic z toho dobrého, co vykonáme, ani jedna slza, ani jedna modlitba. Prosme Pannu Marii, vzor a královnu všech svatých, aby nám pomáhala v našem předsevzetí směřovat ke svatosti.

Maria Auxiliatrice 10/2001

NÁVŠTĚVA POLSKA

Benedikt XVI. sdělil v interview pro polskou televizi, že hodlá v červnu 2006 navštívit rodnou zemi svého předchůdce. Celý tento rozhovor polská televize vysílala 16. října, který byl v Polsku vyhlášen za „Den papeže“.

CELOSVĚTOVÝ ŘETĚZ MODLITEB

Postulátor procesu blahorečení Jana Pavla II. Sławomir Oder apeluje na kláštery, společenství, modlitební skupiny a jednotlivé věřící, aby se zapojili do celosvětového řetězu modliteb na přímluvu zemřelého papeže za posílení víry na celém světě a na úmysly, které nabízejí sami účastníci těchto modliteb. Zapojit se je možno prostřednictvím oficiální internetové stránky procesu blahorečení Jana Pavla II. na adrese www.vicariatusurbis.org/Beatificazione/.

Nebojte se vyjít do ulic

**Anton Faber, farář dómu sv. Štěpána ve Vídni,
o vídeňské městské misii**

V roce 2000 jsme uskutečnili první velkou městskou misii. Při její přípravě nebylo jednoduché vysvětlit farníkům, že misie neznamená jen odjet do Afriky a tam obracet lidi, nýbrž misie znamená dát svědectví o tom, co určuje náš život.

Otevřeli jsme dveře dómu dokořán a zvali jsme lidi, aby přišli. Chtěli jsme jim vysvětlit, že naše aktivity nejsou určeny pouze zasvěcencům, nýbrž všem, kteří jsou ochotni přijmout naši nabídku. Pozvali jsme lidi do dómu na modlitební večer. Šli jsme ten den k dómu ze čtyřech různých míst města v sobotu večer ve skupinách 30 – 40 lidí s hořícími svíčkami v ruce. Oslovovali jsme ty, které jsme potkávali: „Můžeme vás pozvat na modlitební večer do dómu?“ Stovky lidí přijaly toto pozvání.

Na přípravě se podílelo asi 100 dobrovolníků. Zpočátku váhavě, pak s rostoucí odvahou. Společenství Emanuel, se kterým jsme misii organizovali, mělo s farními misii své zkušenosti.

Já sám jsem šel v jedné skupině městem, ale upřímně řečeno, neměl jsem tolik odvahy oslovovat kolemjdoucí. V roce 2003 jsem už projížděl městem na koloběžce a zval jsem lidi do dómu.

Často se namítá, že je to vše jen jako hořící sláma. Zkušenost, kterou jsem udělal se svými spolupracovníky, nám však dodává novou odvalu dále pokračovat v některých iniciativách, které jsme uplatnili při misii. Děláme od té doby pravidelně čtyřikrát v roce večere pro chudé, každý měsíc zvláštní bohoslužby pro nemocné a trpící s modlitbami za nemocné. Pokaždé přichází 100 až 150 lidí. Máme v dómu schránku, do které lidé vhažují písemné prosby k přimlívám. Objevují se v nejrůznějších řečech. Modlíme se na tyto úmysly při mši za trpící

a v hodině milosrdenství. Slavíme ji každý měsíc jako adoraci. Kolem vystavené Nejsvětější Svátosti hoří stovky svíci. Vyzýváme lidi, aby sami formulovali své naléhavé záležitosti a starosti a vložili je do schránky a vytáhli si z nádoby citát z Písma, který jim může přinést útěchu.

Shromažďují se skupiny, které jsou připraveny modlit se za druhé. Ty přijímají úmysly, za které se pak modlí. Lidem je také nabízena možnost vyzpovídat se nebo promluvit s knězem. Během takového modlitebního večera je dobrá příležitost k novému začátku. Lidé si při této modlitbě uvědomují: V mém životě je něco zakopáno, co potřebuje smíření. Mnozí snáze překonají zábrany a přistupují ke zpovědi, aby uspořádali svůj život. Vidíme kněze, kteří lidi nejen zpovídají, ale také se s nimi a za ně modlí, samozřejmě tak, aby to druzí neslyšeli.

P. Anton Faber

Typická je zkušenost, že přicházejí lidé, kteří se nezpovídali 30 nebo i 60 let. Vzpomínám si na jednu osmdesátiletou paní. Byla rozvedená. I když se znovu nevdala, nebyla od rozvodu u zpovědi. Dočetla se v novinách, že v rámci farní misie se koná večer milosrdenství. Pomyslela si – snad bude Pán Bůh ke mně milosrdný – a přišla na tento večer a pak ke zpovědi. Jen tento případ by stál sám za všechny námahy městské misie.

Věřící v posledních letech žili v dojmů: stále nás ubývá. Nevyměříme nakonec? Tato lehce depresivní nálada skutečně existuje. Při misijních akti-

vitách jsme zažili, že v lidech je touha konstatovat, že mají poklad, který mohou předávat dále. Nestojíme tedy na ztracené vartě.

Zatímco mnohé jiné iniciativy vyzněly u mládeže do prázdna, na těchto akcích byla mládež velmi zainteresována. Že dění při SDM má charakter velké události, to zřejmě budí u mládeže zájem. Když se vydává svědectví, mládež se přidává.

Církev se také prezentovala při Slavnosti na Dunaji. Během tří dnů přišlo na tři miliony lidí. Měli jsme tam v provozu 25 pódíí. Vystupovala You-Band. Motto znělo – „Klíč k životu“.

Stál jsem u jednoho pódia a pozoroval jsem, jak byli lidé překvapeni, že církev není jen moralizující instance, ale má smysl pro zábavu a radost. Dobrá křesťanská hudba působí velmi pozitivně. Byl zde také stan, kde se konala adorace, a my jsme mladým lidem vysvětlovali, proč to děláme. Mladí vedli s námi nakonec hluboké rozhovory.

Mladí stojí, kladou otázky a reagují s pozitivním úžasem. Využívají příležitost pohovořit si s mnichem nebo s jiným mladým člověkem, který stojí pevně za církví. A to pro mnohé znamená krok blíž k víře.

Získal jsem novou radost ze samozřejmosti našeho misijního působení. Nemusíme se přece nijak stydět za své poklady: mše svatá, adorace, svátost smíření, setkání s lidmi, to všechno jsou hodnoty, po kterých je poptávka. My katolíci nejsme vymírající rasa, církev není zkomírající obr. Naše křesťanské svědectví znamená mnoho, i když není superprofesionální. Každý katolík může něco nabídnout. Nežůstaneme ušetření pronásledování, pomluv a některých útoků. Ale dar zážitku, že nás lidé dále vyhledávají, všechno převažuje.

Mladí účastníci vídeňské misie

Podle Vision 2000 - 5/2005
přeložil-lš

Kanonizace světců v průběhu staletí

V katolické teologii mají pojmy *svatí* a *svatost* zvláštní význam a také svou zvláštní historii. V prvních stoletích křesťanství byl svatý *každý, kdo byl pokřtěn a odloučen* ode všeho nečistého a pohanského, tak jako hebrejský národ se nazýval svatý, ze všech ostatních národů Bohem vyvolený, aby přinesl světu spásu. Později bylo toto označení vyhrazeno těm, kteří po ctnostném životě dospěli do nebeské blaženosti. Nakonec se termín „svatý“ stal zvláštním titulem pro ty, které církev určila k veřejné úctě již zde na zemi.

Kult mučedníků

Katolická církev již od svých počátků pokládala mučednictví za nejvyšší stupeň vyznání víry a nejvyšší zkoušku lásky. Uctívala proto ty, kteří byli zabiti pro evangelium, za obzvláště důvěrné Boží přátele a mocné přímluvce u Boha. Trpět a zemřít na svědectví božství Ježíše Krista představuje pro křesťana titul nejvyšší slávy (srov. Mt 5,11).

Tato skutečnost je také apologetickým důkazem, že křesťanství je jediné pravé náboženství. Ne nadarmo napomíná Tertulian pohany: „Čím více nás postihujete pronásledováním, tím více rosteme, protože krev mučedníků je semenem křesťanů.“ Pascal († 1662) napsal s odstupem staletí: „Rád věřím víře, pro kterou se její svědci dali umučit.“

Již ve třetím století vznikly sbírky *Acta*, obsahující zprávy o procesech a odsouzení křesťanů, jak je zaznamenali soudní písaři, a ty daly vznik pozdějším *martyrologiím*. Ty dokumentují spolu s liturgií, epigrafy a hřbitovním uměním, v jaké úctě chovali věřící své bratry, kteří zesnuli v pokoji, tj. v Kristu, a jak uctívali svaté mučedníky kultem dluie. Den, kdy se připomínala jejich mučednická smrt, byl nazýván *dies natalis*, tzn. narozeniny pro nebe. V ten den

se věřící shromažďovali u hrobu mučedníka k slavnému slavení liturgie na jeho památku, aby získali sílu a odvahu následovat jeho příklad.

Tak to čteme v listu, který křesťané ve Smyrně napsali o mučednictví svého biskupa Polykarpa († 156). Na hrobu mučedníka, který byl postaven ve stylu vítězného oblouku, se sloužila mše svatá, po které následovala bratrská hostina pro chudé. Nad hrobem pak vyrostla obyčejně kaple nebo bazilika, jak tomu bylo v Římě pro apoštoly Petra a Pavla, pro Vavřince, Šebestiána, Anežku, Cecilii, Zuzanu atd.

Když byl církvi udělen Konstantinem Velikým mír (313), úcta mučedníků se všude rozšířila.

Z katakomb do chrámů

Východní obyčej přenést, případně rozdělit ostatky svatých byl napodoben i na Západě, a tak se množila střediska kultu. Od V. do XI. století se uskutečnilo mnoho přenosů těl mučedníků, ať už proto, aby o jejich ostatky byly chrámy obohaceny anebo aby byly umístěny v bezpečí před invazemi barbarů a před pustošením muslimskými saracény.

Kult mučedníků a víru v jejich přímluvu dokumentují inovo-

kace napsané na jejich hrobech, římský mešní kánon, malby a hymny recitované k jejich počtě a také přání mnoha věřících být pochováni v blízkosti hrobu mučedníka. Slavnostní liturgický kult mučedníků je plodem spontaneity logického vývoje, který se zakládal na obecném povědomí mučednictví a na evidentní podobnosti zesnulého s Kristem.

Liturgie tak udržuje prastarou tradici uctívat mučedníky všech dob a všech míst. Historik křesťanského starověku Theodor Mommsen († 1903) poznamenává velmi správně, že v celé dlouhé historii obrácení pohanů marně hledáme postavu mučedníka, který by byl trpěl a zemřel za pohanské náboženství. Dát svědectví skrze mučednictví je typickým plodem křesťanství.

Biskupské kanonizace

Pronásledování křesťanů ještě neskončilo, když začali věřící uctívat také vyznavače, to znamená křesťany, které civilní autority mučily kvůli jejich víře, ale z různých okolností nezemřeli jako mučedníci, nýbrž přežili a zemřeli přirozenou smrtí. Tak tomu bylo u Dionýza Milánského († 371), Atanáše Alexandrijského († 373), Melecia z Antiochie († 381) či Jana Chryzostoma († 407).

Po konstantinovském míru v Církvi se velice rozvinula asketická praxe a mnišství. Svatý Atanáš během svého vyhnanství poznal sv. Antonína, opata a poustevníka († 356) a napsal jeho životopis. Přirovnal ho k starověkým mučedníkům nikoliv pro prolití krve, ale pro vytrvalé úsilí v boji proti démonům a v získání dokonalosti (*Vita* n. 47). Tak byl zaveden obyčej, který pak zevšeobecněl, nazývat vyznavači všechny osoby, které netrpěly pro víru a křesťanskou myšlenku, ale vydaly o ní svědectví svým životem, pokáním a modlitbou. Velké úctě se těšili velcí asketi a slavní mniši, jako byl Hilarion († 372), Pavel z Théb († 381), Šimon Stylita († 459), a horliví biskupové jako Basil Veliký († 379), Řehoř Naziánský († 390). Nad jejich hroby vyrůstaly často svatyně, které přitahovaly poutníky. Jejich ostatky byly uctívány a vyhledávány. Výročí jejich smrti se oslavovalo velkou liturgickou slavností.

Od V. do XI. století byli do římského kalendáře zapsáni i někteří nemučedníci, kteří měli ve Věčném městě své oratoře s připojenými kláštery. Tento kult podporovali papežové, kteří nebyli římského původu, mniši přistěhovaní z Východu a výměna ostatků spolu se spisy o životech a utrpeních vyznavačů, které se zaměřovaly s velkou pozorností na zázračné události.

Budování Evropy

Mezi VI. a X. stoletím, kdy se Východní říše stále více oddělovala od Římského císařství a nastala barbarská imigrace, ocitla se katolická církev před novými naléhavými úkoly získat také barbary pro víru.

Nastala epocha velkých biskupů, misijních mnichů, obrátců králů, kteří skončili i v klášterech, královen a kněžen, zakladatelek kostelů a klášterů, do kterých vstupovaly jako mnišky, epocha poustevníků a poutníků. Svět byl v kvasu a v pohybu, vyznačoval se velkými kontrasty

Tsunami

mezi násilím a svatostí, vznikem mladých národů s nadšením pro novou víru, obdivovatelů hrdinů bliženské lásky a evangelického panenství a panictví.

V tomto období vedle opětovného rozkvětu kultu mučedníků všude vznikají kultury nových světců: lidu často stačila pověst velké kajicnosti, založení kláštera s jeho dobročinnou působností mezi chudinou, někdy násilná smrt, i když to nebylo pro víru, a především pověst o zázracích, aby vznikl nový kult: hlas lidu o svatosti života a zázraky na přímlovu vyznavačů, to byly výchozí body pro vznik kultu svatých v raném středověku.

Velké chrámy pokládaly zpravidla své zakladatele a první biskupy za světce. Totéž platilo o postavách velkých opatů. Ve všech případech se shromažďovaly paměti, psaly legendy, často s malou kritickou pozorností. Kalendáře a martylorologia z těch století jsou obohacovány o stále nová jména, v chrámech se množí oltáře a roste počet svátků.

Směrem k uniformitě

Z množství zpráv vyplývá, že se v těchto stoletích utvářela více méně uniformní praxe, která autorizovala nový kult. Výchozím bodem byla vždy veřejná pověst o svatosti, *vox populi*, která ihned po smrti Božího služebníka obklopila jeho hrob, který se stal místem proseb o přímlovu a přinášel zázračná vyslyšení.

U příležitosti diecézního synodu za přítomnosti biskupa se četl životopis zesnulého a především zápisy o zázračných událostech. Byl to zárodek budoucích procesů. Když došlo k schválení, následovala exhumace těla a jeho umístění na čestnějším místě: *elevatio*.

Často následoval další krok: *translatio* - přenesení, nové uložení těla vedle oltáře nebo v oltáři, který pak nesl jméno světce zde uctívaného, někdy došlo při té příležitosti k přestavbě a rozšíření chrámu, kte-

Se dvěma představiteli Charity jsem navštívil Srí Lanku, abych se přesvědčil o účinnosti naší pomoci a o zodpovědném využití příspěvků našich štědrých dárců, kteří otevřeli svá srdce při zprávách o ničivé vlně tsunami. Nepatříme k velkým hráčům na tomto poli, ale myslím, že naši pracovníci našli dobře své místo.

Tisíce rodin už mají svá prozatímní bydlení v domcích velikosti garáže, většinou z vlnitého plechu, nebo palmového listí. Ty druhé mají aspoň střechu z pálené tašky. Bydlí a spí se na zemi. Tam ženy vaří a děti píší úkoly. Někteří muži pracují, jiní propadli pasivitě a ztratili sebevědomí, když nedovedou zajistit rodině živobytí. Byli rybáři a dnes se ještě bojí moře. Ve všech je bolest, protože každý z nich ztratil někoho blízkého.

Náš dar není tak veliký, abychom mohli stavět nové vesnice, a tak kromě jiných projektů naši pracovníci pořídili několik lodí a sítí, z nichž každá živí až dvacet pět rodin rybářů. Kupují tisíce ovocných stromů a každé rodině, která má dům, ale zničenou zahradu, věnují jeden. Na pobřeží vysazují pás lesa jako přírodní ochranu. Sazenice připravují spolu se školami, kde děti sbírají semena a pěstují rostlinky pro les. Vyškolili a zaměstnali

rý pak byl věnován vyzvednutímu a přenesenímu světcí.

Po vyzvednutí a přenesení se pak pravidelně slavil liturgický svátek, často velmi slavnostně, a to nejen v daném chrámě, ale v celé diecézi, oblasti, provincii a v celé církevní rodině.

Pohled na Řím

Více než pět století (VI. - XII.) byly biskupské kanonizace v západní církvi zcela normální a také jediné. Vedle biskupských vyrůstala papežská kanonizace velmi pozvolna a bylo

přes třicet místních lidí a k nim řadu dobrovolníků, kteří chodí ostatním v táborech poradit jak jednat s úřady a jak vyplňovat různé formuláře, nebo jak řešit domácí či sousedská nedorozumění, k nimž je v tak mimořádné situaci mnoho příležitostí, když zvážíme, že většina lidí má nejen krajní chudobu, ale taky ztratila nejbližší příbuzné a chatky sousedů jsou vzdálené jen dva až tři metry. Dosavadní teploty neklesly ani v noci pod třicet stupňů a stín je jen pod rozpáleným plechem. Nyní začínají monzunové deště, které uvězní lidi v chatkách, v nichž někdy nebude slyšet vlastního slova, protože bubnující kapky lijáku rozezvučí plechové střechy.

Je to země velké pestrosti: většinu v tomto kraji, kde pracujeme, tvoří hinduisté, jsou zde buddhisté, kteří v celé zemi tvoří většinu, i muslimové, křesťané různých církví, lidé dvou národů s tak odlišným jazykem i písmem, že si vzájemně nerozumějí a dlouhá občanská válka má jen díky přírodní pohromě příměří. Přesto vojsko hlídá na každém rohu. I v takové situaci si naši lidé dovedli získat důvěru a místní lidé je vyhledávají.

Tři věci mě zvláště oslovily. Co všechno nás v Evropě dovede rozčítit, když něco nevyjde nebo chybí. Při vzpomínce na tyto

zapotřebí mnoho času a mnoho doktrinální a kanonistické práce, než došlo k potlačení biskupských kanonizací.

Z počátku je tento přechod sotva patrný. Papežské kanonizace byly zpočátku spíše ojedinělé a rozhodně nebyly chápány jako svrchovaný akt platný pro univerzální církev. Bylo však jasné, že papežská kanonizace měla větší autoritu než biskupská, a proto v druhém období stále více přibývalo žádostí o papežskou autorizaci. Procedura však byla stejná jako dříve. A v mnoha případech

lidi se budu asi za každou netrpělivost řádně stydět. Nikdy jsem nebyl zvyklý utrácet, ale setkání s jejich chudobou asi ovlivní každé další rozhodování o výdajích.

Přes krajní chudobu tam byli v neděli všichni krásně a čistě oblečení. Zářivě bílé košile byly samozřejmostí. Oni neztratili lidskou důstojnost.

Ti, kteří našli díky psychosociálnímu cvičení klíč k řešení problémů, to hned předávali dál. Dokonce v několika školách to zavádějí jako nový předmet, který je oblíbený.

Vybvavila se mi moje vlast s krajní chudobou náboženskou. Lidé opilí bohatstvím a požitky jsou otupělí k náboženským hodnotám, mnozí už ani necítí svou lidskou důstojnost, ale mají své problémy. Co kdybychom hlásali méně křesťanské teorie a více učili lidi řešit jejich životní otázky a problémy podle evangelia a za pomoci Ježíše Krista? Kdo zakusí, jak mu náboženství v životě konkrétně pomáhá, nebude lhostejný, kdo pozná božskou moc evangelia, ten si to nenechá pro sebe a svůj objev sdělí dalšímu. To by byla evangelizace.

K úkolům kněží a katechetů, ale i rodičů nepatří jen učít o Bohu, ale žít s ním tak, aby Ježíšovo slovo měnilo život, dělalo šťastným a vtahovalo do dobrodružství s Bohem další lidi. I dnešní svět má přece šanci. ■

se papež omezil na to, že vyslovil svůj souhlas, zatímco v místě se postupovalo stejně jako dosud. Papežské cesty v XI. a XII. století byly často příležitostí k vyzvednutí a přenesení světců. Papežská kanonizace postupně nabývala vrchu, dostávala stále pevnější formu, až se nakonec stala jedinou a výlučnou formou prohlášení za svatého.

(Dokončení)

Z Maria Ausiliatrice 10/2004
přeložil-lš

Svatý Eusebius

První biskup v severoitalském městě Vercelli byl jednou z hlavních postav Církve ve IV. století. Patřil k nejbližším přátelům sv. biskupa Atanáše a podporoval tohoto biskupa z Alexandrie v jeho boji proti bludu ariánů. Kardinál Tarcisio Bertone rekonstruuje jeho život.

Dnes mnozí lidé znají a oslavují svatého Atanáše, biskupa v Alexandrii, který byl ze svého stolce pětkrát vyhnán, protože nechtěl přijmout ariánský blud, odsouzený církevním sněmem v Niceji. Málokdo však zná jednoho z jeho nejvěrnějších přátel, který ho neohroženě hájil. Je to svatý Eusebius, biskup ve Vercelli. Byl to jeden z mála biskupů té doby, kteří nezradili nicejské vyznání víry a drželi s Atanášem, proto ho ariánští vládcové pronásledovali. Svatý Jeroným ho pokládal za hodna, aby ho oslavil ve svém díle *De viris illustribus* (O slavných mužích). Hovoří o něm sám biskup Atanáš, pak svatý Hilarius z Poitiers, sv. Epifanius z Kypru a sv. Ambrož Milánský. Všichni ho popisují jako velkou postavu církevních dějin čtvrtého století. A přesto dnes patří k nejméně opomíjeným světcům. Tak Jan XXIII. ho v roce 1962 jmenoval patronem pouze Piemontu, ačkoliv byl biskupem celé severní Itálie.

30giorni se proto obrátilo s otázkami na arcibiskupa Tarcisia Bertoneho, který byl biskupem jeho diecéze a který sám je rodilý Piemontčan a napsal o sv. Eusebiovi biografii *Eusebio nel suo tempo pagano e cristiano* (Eusebius ve své době pohanské a křesťanské). Přinášíme překlad tohoto interview.

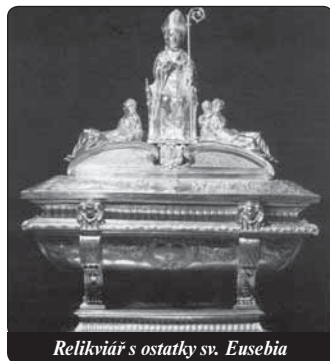
Svatý Eusebius patřil k nejvýznamnějším postavám církevních dějin své doby. A přece je málo známý.

To je pravda. Vědci, kteří se dnes zabývají sv. Eusebiem z Vercelli, a jsou to velcí univerzitní odborníci na dějiny křesťanství jako Manlio Simonetti z Říma nebo D. H. Williams z Oxfordu, shodují se s úžasem

na tom, že hrál ve čtvrtém století významnou roli a je třeba ho dnes ocenit. Konstatoval jsem však, že sv. Eusebius je málo známý i v samotném Piemontu, jehož je patronem. Proto jsem se domníval, že u příležitosti 1450. výročí jeho biskupského svěcení a jeho povolání na biskupský stolec ve Vercelli papežem Juliem I. si zaslouží, aby byla veřejnost seznámena s jeho životem a dílem. Jako arcibiskup ve Vercelli jsem vyhlásil Rok sv. Eusebia.

Eusebius k nám přinesl východní mnišství a přizpůsobil je Západu. To je jeden z důvodů, proč si zaslouží, abychom si ho připomínali.

Eusebius byl prvním evangelizátorem Piemontu a prvním biskupem v této oblasti vůbec. Jako biskup chtěl si ihned vychovat kvalifikované spolupracovníky. Proto je chtěl shromáždit do kláštera, aby tak vytvořil vzor mnišského společenství – *vita communis*. Ještě dříve než svatý Augustin vytvořil společenství pro vzdělávání kněží, ze kterého vzešli mnozí biskupové a světci: biskupové Limesius a Honoratus, jeho nástupci na biskupském stolci, Gaudentius z Novary, Esuperantius z Tortony, Ustasius z Aosty, Eulogius z Ivrei atd.

Relikviář s ostatky sv. Eusebia

Dalším důvodem jeho úcty je neúnávná obrana víry proti herezi arianismu a jeho přátelství se svatým Atanášem.

Eusebius získal v Římě solidní vzdělání. Proto zcela samozřejmě hájil katolické vyznání víry o Ježíši Kristu, jednorozném Božím Synu a synu Panny Marie, jak to hlásal Nicejský koncil. Ariánská hereze to však popírala. Z tohoto důvodu se spojil s velkými Otcí Východu a Západu ve čtvrtém století, především se sv. Atanášem. Atanáš byl průkopník, bojovník a svědek víry, který osvěcoval celou svoji epochu. Byla to vedoucí postava i vzhledem ke své teoretické síle. To osvětluje, proč se Eusebius postavil na jeho stranu. Když se odebral na koncil do Milána, který svolal Konstantin, aby posílil odsouzení Atanáše, postavil se Eusebius proti straně věrné císaři. To je znamením velké úcty, jakou choval k sv. Atanáši, a také znamením jeho velké odvahy. Postavit se proti císařské straně znamenalo riskovat svůj vlastní život a přinejmenším počítat s vyhnanstvím. A to platilo tím více, že Eusebius byl biskupem dosud malé a nevýznamné církve a neseděl na nějakém významnějším stolci jako např. milánském. Eusebius dal najevo velký příklad solidarity se sv. Atanášem. Byl to strhující příklad, proto v Miláně mnoho biskupů drželo s Eusebiem a sdíleli také jeho osud: byli poslání do vyhnanství. Jednalo se o přátelství mezi světci, kteří poskytli církvi té doby svědectví věrohod-

nosti, a to i přes utrpení, které museli snášet v těchto dramatických časech.

Církev čtvrtého století prožívala skutečně dramatické hodiny. Vlivní pravověrní biskupové (Atanáš, Eusebius, Hilarius, Ossius z Cordoby) byli poslání do vyhnanství. Jiní ze strachu nebo z podlézavosti se přidali k ariánům.

Ariánská hereze církvi čtvrtého století skutečně otřásala. Arius, kněz z Alexandrie, viděl v Ježíši Kristu jediné člověka, lidského tvora, i když významné důstojnosti. Hereze se šířila neuvěřitelnou silou po celém světě. Šířila se básnickými výtvory a písněmi typu šlágrů, které si prozpěvovali námořníci, jak píše sv. Jeroným: „Ingemuit totus orbis et se arianum esse miratus est.“ (Celý svět vzdychal a obdivoval sám sebe, jak se stal ariánským.) Podlehli mu bohužel nejen obyčejní lidé, ale i příslušníci císařské rodiny. A císařové, kteří podlehli arianismu, se chovali jako Stalin a jiní mocipáni dvacátého století. Odnímali katolíkům baziliky a jiné statky a dávali je ariánům. Jedním z největších střetů, které v této bouřlivé době propukaly, byl boj o právní podklad církevního vlastnictví. Vlastnické právo je totiž znamením toho, že osoba nebo církevní zařízení je uznávána za právnickou osobu, tedy za znamení přežití a znamení konsistence.

Je zde však třeba dodat, že církev měla velkou schopnost, najít v této situaci potřebnou odpověď. Díky svědectví mučedníků a světců, díky přitažlivému příkladu takových osobností, jakými byli Atanáš a Eusebius, které opět získaly společnost pro víru, nakonec blud upadl.

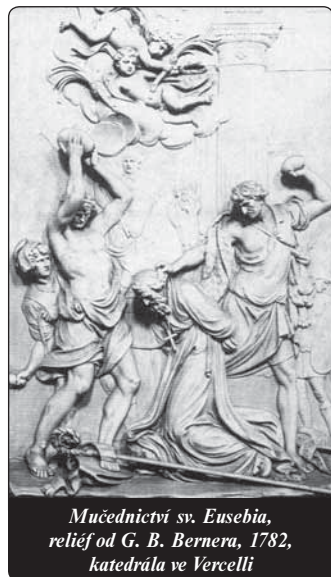
Jak se choval Eusebius vůči politické moci?

Vztahy Eusebia k současným císařům je možno analyzovat jen obtížně. Ambrož, který znal Eusebia jako zástupce císaře, nezanechal žádné poznám-

ky týkající se politických vztahů světce Eusebia. Eusebius uplatňoval tedy spíše vstřícný než konfrontační vztah k mocným své doby. Přirozeně natolik, nakolik to bylo možné. Když to bylo nutné, neváhal postavit se i proti císaři.

Tato opozice ho stála vyhnanství do Skytopole. Do té doby spadají jeho tři nejdelší listy, které se mu připisují a které jsou adresovány věřícím ve Vercelli a jiných městech v Piemontu.

Exil ve Skytopoli patří k vzrušujícím stránkám Eusebiova života. V tomto malém palestinském městě musel Eusebius mnoho trpět. Trpěl ani ne tak

Mučednictví sv. Eusebia, reliéf od G. B. Bernera, 1782, katedrál ve Vercelli

strádáním, které mu připravovali strážci věznice, jako spíše tím, že představeným těchto strážců byl rovněž biskup, arián Patrofilus. A přes utrpení, které musel snášet, a odloučenost od svých věřících podařilo se Eusebiovi založit se skupinou žáků *vita communis*. A pak udržoval nadále mimořádně otcovský a srdečný vztah k věřícím ve Vercelli a v Piemontu. Akolyté a jáhni jej z Vercelli ustavičně navštěvovali, přinášeli mu dopisy jeho věřících, i když taková cesta v té době nebyla žádným potěšením. To mu dodávalo sílu, aby kladl odpor, a vyzýval své věřící, aby „střežili víru a jednotu“, jak psal ve svých dopisech. Eusebius zís-

kával sílu také díky náklonnosti, solidaritě a modlitbám věřících a také z tváří svých přátel, kteří s ním snášeli utrpení, ale i radosti exilu.

Eusebius byl převezzen ze Skytopole nejdříve do Kapadocie a pak do Théb. Nakonec získal spolu se všemi ostatními biskupy svobodu, když císař Julián Apostata dovolil vyhnancům návrat.

Zajímavé je, že po osvobození spěchal Eusebius do Alexandrie, kde se setkal se svým přítelem Atanášem, aby s ním uspořádal koncil vyznavačů, který měl posilnit biskupy, kteří zůstali věrní víře, a probudit ty, kteří ze strachu před ariánstvím neobstáli. Při té příležitosti je možno lépe poznat Eusebiův charakter: je vůči herezi neoblomný a současně má pochopení pro lidskou slabost. I když Eusebius pro víru mnoho vytrpěl, nechoval zatrpkllost vůči biskupům, kteří neměli stejnou odvalu jako on. Bohužel ne všichni následovali jeho příkladu. Pomysleme na současnou situaci v zemích střední a východní Evropy. Mám na mysli postoj těch, kteří trpěli pod komunismem, vůči slabším, kteří podlehli nátlaku a lichotkám režimu a kteří se pokoušeli zachránit před tzv. východní politikou to, co se zachránit dalo. Tento postoj není právě eusebiánský.

Eusebius je uctíván jako mučedník, i když podle směrdatých pramenů zesnul pokojně na svém lůžku.

Životopis *Vita antiqua*, který pochází ze sedmého století, dosvědčuje Eusebiovo mučednictví. I když není uznáván za směrdatý pramen, hovoří nic-

méně o mnoha skutečnostech, které je možno pokládat za pravděpodobné, i když jsou smíšeny s legendárními prvky. Já věřím spíše informacím o Eusebiovi,

Desky evangelistů z 10. století uchovávané v katedrále ve Vercelli

kteří pocházejí ze sedmého století, než těm, které jsou z dvacátého století. Podle *Vita antiqua* byl Eusebius při jednom nájezdu ariánů ve svém městě ukamenován. I když se může jednat o legendu, Eusebius si zaslouží, aby vzhledem k utrpení, která musel vystát ve vyhnanství, byl uznáván za mučedníka. Tato utrpení totiž jistě zanechala stopy na jeho těle. K tomu je třeba dodat, že na schráně s jeho ostatky byla v roce 1571 vyryta tato slova: „Sanctus Eusebius, episcopus et martyr.“ Až do Druhého vatikánského koncilu byl Eusebius uctíván jako mučedník. Kdykoliv ve Vercelli slavíme 2. srpna jeho svátek, vždy použijeme roucha barvy červené.

Jeden z nejlepších životopisů sv. Eusebia se objevil v roce 1871 s předmlouvou sv. Jana Bosca. Je něco, co spojuje postavu světce se salesiánským charismatem?

ČERVENÝ KŘÍŽ BEZ KŘÍŽE

Ve Švýcarsku zasedá rada Mezinárodního červeného kříže a řeší problém, čím nahradí svůj dosavadní symbol, který má tvar kříže, jenž se stal pojednou nežádoucí. Má ho snad nahradit červený krystal. Zdá se, že právě ti, kteří se nejvíce domáhají tolerance, jsou nejméně snášenliví. Všichni jsou povinni ve jménu tolerance snášet jejich nesnášenlivost.

Don Bosco si již tehdy stěžoval na to, že křesťané a zvláště Piemontané tak málo znají sv. Eusebia. Sprízněnost Eusebia a Dona Bosca je zřejmá. Stačí si jen připomenout boje, které musel svádět Don Bosco s úchylkami a herezemi, kterými se Turín devatenáctého století jen hemžil, a vlídnost, s jakou Don Bosco jednal s lidmi. V politice se Don Bosco osvědčil jako pravý světec, když jednal s představiteli moci, i když se jednalo o možnost působit a otevřít Církvi cestu ke svobodě. I v tomto směru jsou zde analogie s Eusebiem.

Eusebius žil před 1500 lety. V čem může být dnes aktuální?

Z chronologického hlediska žil v době dávno minulé, ale v určitém smyslu nám stojí zcela nablízku. Mohli bychom sice říct, že dnes existuje *libertas Ecclesiae* a ve srovnání s dobou ariánského císaře je více právně zajištěna. Ale jedná se spíše o formální než o reálnou svobodu. I dnes existují problémy s pravostí víry, jak tehdy za ariánů. Nestojíme před jedinou a rozšířenou herezí, jakou byl arianismus. Stojíme před subtilními formami odchylek od správného učení a mravů. Existuje např. nebezpečí, že to, co je specificky křesťanské, bude rozpuštěno a anulováno v náboženském synkretismu à la New Age. Nebo se redukuje křesťanství na jednoduchý náboženský cit, který sice představuje jeden z kladů křesťanské víry, ale není identický se samotnou vírou. Také některé propagované formy dialogu představují nebezpečí, že to, co je specificky křesťanské, se rozplyne ve všeobecném náboženském citu. Arianismu šlo nakonec o to, odstranit to, co je nadpřirozené, překonat nechuť z Božího vtělení. A tato dvě pokušení stále pokračují. I velké christologické hereze jsou nadále možné, i když nabývají subtilnějších forem.

Z 30gironi 7-8/1995
přeložil -lš-

Zapomínaná eschatologie: očistec

Umírání: Duše opouští tělo

„Jsme na zemi jen hosty a putujeme bez odpočinku přes různé překážky k věčnému domovu.“ Naše bytí zde na zemi je předstupněm věčnosti. V okamžiku smrti se duše uvolňuje od těla. Když z něho vyjde všechna životní síla, mluvíme o okamžiku smrti.

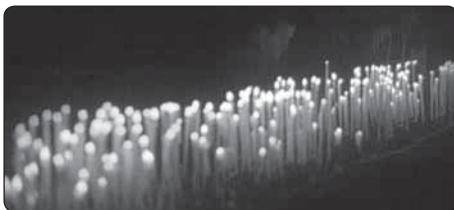
Jednota těla a duše je zrušena. To, co je tělesné, se rozpadá. Zůstává jen mrtvá hmota. „Já“ člověka, jeho duše, je nezrušitelná. Jeho duchovní podstata se vymkne z omezenosti (na prostoru a času závislé) tělesnosti. Jen to, co může překročit závoru prostoru a času, začne vnímat onen svět.

Vstup do věčnosti

Jako křesťané víme, že pozemský život nepřechází po uplynutí časového úseku automaticky do ráje, nýbrž že k lesku věčného života je nutno se propracovat v potu tváře. To, co člověk zde zaseje, to bude také sklízet: to, co s pomocí Boží milosti udělal ze svého života, jak velice usiloval o příchod Božího království. Bůh vidí srdce každého.

Sv. Augustin označil tento život jako „cursus ad mortem“ – běh ke smrti, ale ve smyslu lidské transcendence je to start do věčnosti. Tělesná smrt je branou do onoho života. Kristus o ní řekl: *Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel, bude žít.* A zdůrazňuje, jak je důležité, aby duše byla na rozhodující okamžik vstupu do věčnosti dobře připra-

vena. Slibuje lotru po pravici, že bude přijat do nebe: *Ještě dnes budeš se mnou v ráji* (Lk 23,43). Poroučí Otci svou duši: *Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha*

(Lk 23,46). Mnoho světců odvdalo Bohu v hodině smrti svou duši v pokoře a důvěře. Štěpán při kamenování zvolal: *Pane Ježíši, přijmi mého ducha* (Sk 7,59).

Konečný výsledek tvého životního rozhodnutí

Co tě čeká na onom světě? Písmo svaté se na mnoha místech zmiňuje, že po smrti čeká na duši zemřelého, na jeho osobní Já, setkání s Kristem. Vstoupíš před Boží tvář a setkáš se s dokonalou láskou. Bůh je nejvyšší milosrdný, ale vždy také spravedlivý. V tom okamžiku poznáš bleskově pravdu: Bůh existuje. Uvidíš ho tváří v tvář. V zrcadle jeho svatosti spatříš stav své duše. V tvém vědomí se zkoncentruje soud nad tvým životem. Pochopíš v naprosté jasnosti, že tvoje životní rozhodování bylo pro Boha nebo proti Bohu. Není nejmenších pohyb, že toto rozhodnutí závisí zcela na tobě. Poznáš také na základě toho, jaké to má nezměnitelné důsledky:

Definitivně zachráněn, nebo definitivně zatracen

Tvůj zde na zemi ukončený život nese s sebou následky pro věčnost podle toho, jak ses zde rozhodl: buďto dokonalé bezpečí v Boží přítomnosti, nebo úplné zatracení v odloučenosti od Boha. To první je pojem věčného života v blaženosti, to druhé věčná smrt v neustávajícím vědomí zatracení, které sis sám způsobil. To první nazýváme *nebe*, to druhé *peklo*. Rozsudek odpovídá konečnému stavu vě-

duše na věčnosti. Poznáš v něm Boží spravedlnost.

Dramatičnost tohoto konečného důsledku se dnes často zlehčuje, přehlíží nebo zpochybňuje.

Kristus však jednoznačně varuje: *Co prospěje člověku, kdyby získal celý svět, ale na duši utrpěl škodu?* (Mt 16,26) A jindy: *Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou, nýbrž bojte se toho, kdo může tělo i duši uvrhnout do záhuby v pekle* (Mt 10,28).

Svaté očišťování

Rozhodnutí o věčném osudu každé duše padne bezprostředně po tomto plném sebepoznání. Boží milosrdenství a dobrota pronikne věrně jistotou o věčném životě v patření na Boha. Ale dosažení této jistoty se může ještě protáhnout. Nebe je život v Boží svatosti. *Nic nečistého* nemůže přijít do nebe (Zj 21,27). Duše, na které lpí sebemenší nečistota viny nebo jejího následku, nemůže ihned vstoupit do nebe. Duše poznávají poskvrny, které na nich ještě lpí, a toužebně si přejí očistit se.

Boží starostlivost a láska připravily zde svou nabídku: Bohu věrná duše obdrží možnost úplně se očistit na místě očišťování, aby znovu získala svou původní svatost, se kterou se pak může ponořit do světla Boží slávy. „Ti, kdo umírají v Boží milosti a přátelství, ale nejsou dokonale očištěni, i když jsou si jisti svou věčnou spásou, jsou po smrti podrobeni očišťování, aby dosáhli svatosti nutné ke vstupu do nebeské radosti.“ (KKC 1030)

Planoucí touha

Boží nabídka očištění duše v místě očišťování je pevnou součástí katolické víry. V čem spočívá toto očišťování? Můžeme ho přirovnat k bolestnému pocitu touhy po domově. Je to horoucí touha po konečném bytí u Boha. „Očistcový oheň“ je současně místo i stav, do kterého se ode-

bere duše ve svém plném souhlasu, aby se z lásky k Bohu očistila od poslední poskvrny své viny, se kterou není hodna nebeské svatosti. Očistec tak představuje dar Boží lásky.

Jak prožívají duše místo očišťování?

Sv. František Saleský píše: „Kdo správně přemýšlí o očistci, nachází v tom útěchu místo strachu.“ Místo očišťování není peklo, ani nějaká jeho část. Závěrečné očišťování se podstatně liší od absolutní beznaděje a totálního vyloučení z lásky u zatracených. Je to ranní svítání lítostiplného očekávání, nikoliv úzkost beznadějně temnoty. Je to horoucí touha po domově v nebi, nikoliv však nenávratné oddělení od Boha. Je to jistá naděje, nikoliv smrtelné zoufalství. Duše jsou sice ještě spoutány ve svém dočasném utrpení, ale mají jistotu dokonalého života v Boží lásce po skončení pobytu v očistci. Ačkoliv je utrpení v místě očišťování tak mnohoznačné jako duše, které se tam nacházejí, je jejich štěstí nekonečně větší než zde na zemi. Někteří teologové je nazývají „svaté duše“ (jakmile učiní zadost Boží spravedlnosti, budou žít ve svatosti a jsou drahé Bohu).

Místo očišťování není ani v nejmenším stav ponižujícího zahanbení. Duše se nacházejí spíše v láskyplném zaměření na Boha a podrobují se dobrovolně absolutně čisté Boží lásce v očistném procesu neodčiněných vin. Nemohou zde již hřešit, ale také nemohou získat žádné zásluhy. Podle sv. Františka Saleského je přítom těší andělé.

Trpící církve

„Neváhejte pomáhat zemřelým a obětujte za ně své modlitby“ (sv. Jan Zlatoustý), protože duše samotné si nemohou pomoci. Je to dobrá katolická praxe modlit se za zemřelé. Mluví o tom Písmo svaté: *Proto dal přinest smírné oběti za mrtvé, aby jim byly odpuštěny hříchy* (Mak 12,45). Duše v očistci jsou sou-

Chceš-li, aby se Bůh nad tebou slitoval, měj ty slitování se svým bližním v očistci.

Sv. Augustin

* * *

Věčné blaženosti jsme tím blíže, čím více soucitu a lásky máme k duším v očistci.

Sv. Jeroným

EDITORIAL - pokračování ze str. 2

části univerzální církve, je to „trpící církev“. Církev zde na zemi má památku zemřelých od počátku v úctě. Připomíná si je při eucharistické oběti, aby byly očistěny a dospěly k blaženému patření na Boha. Doporučuje také almužny, odpustky a kající skutky ve prospěch zemřelých (KKC 1030).

Pomoc z bliženské lásky

Ve mši za zemřelé prosíme naléhavě Boha o pomoc pro duše v očistci: „Vysvobod, Pane, duše všech zemřelých věřících od všech pout hříčů!“ Kato-ličtí křesťané se denně modlí: „Odpočinutí věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí, ať odpočívají v pokoji. Amen.“ Sv. Tomáš Akvinský byl dokonce přesvědčen: „Ze všech modliteb jsou modlitby za zemřelé Bohu nejmilejší, protože v sobě obsahují skutky tělesného i duchovního milosrdenství.“ Bůh vlídně přijímá všechny modlitby a oběti za duše v očistci, za zmírnění a ukončení jejich utrpení. Proto se za ně modleme a dávejme za ně sloužit mše svaté. Je to dobrý zvyk přispívat jim získáváním odpustků a obětovat za ně dobré skutky, i když se může stát, že už naše modlitby nepotřebují, neustávejme v této bliženské lásce.

Vzájemné obdarování

Láska, kterou jim darujeme, nám bude darována zpět. Svátá Kateřina z Boloně říkala: „Když jsem chtěla získat od Boha nějakou milost, prosila jsem duše v očistci, aby mým jménem o to prosily, a jejich přimluvou jsem vždy dosáhla toho, co jsem chtěla.“ Svátá Terezie z Avily ujišťuje, že všeho, o co prosila na přimluvu duší v očistci, vždy také dosáhla. Svátý farář Arský řekl jednomu knězi: „Kdybychom věděli, jakou moc mají duše v očistci a kolik milostí získáváme od Boha na jejich přimluvu, nikdy bychom na ně nezapomínali. Modleme se za ně, protože ony prosí za nás!“

Z-sks-43/2004 přeložil -lš-

je něco neživotného, strnulého, neradostného a strojeného jako postoj barokní sochy.

Na zkompromitování svatosti však nemají ani tak zásluhu lidé tohoto světa, ale spíše samotní křesťané, kteří nejsou tím, čím by měli být již podle svého jména: jejich samozřejmými nositeli a svědky. Reputaci svatosti poškozují buď to tím, že o ni prakticky nedbají, nebo někteří také tím, že si ji mylně vysvětlují a představují tak světu spíše její karikaturu. V obou případech tím vážně poškozují pověst a slávu samotného Boha. Proti diskreditaci svatosti vystoupil s veškerou přísností již Boží Syn, když pranýřoval židovské představitele za jejich pokrytectví, tedy za rozpor mezi vnějším zdáním a vnitřní skutečností. Svým způsobem se to týká každého pokřtěného, který úsilí o svatost nevěnuje náležitou pozornost. Bůh nás totiž skutečně stvořil jedině proto, abychom byli svatí. Celé evangelium o ničem jiném nemluví.

V čem vlastně spočívá stav svatosti? V ničem jiném než ve **vnitřní podobnosti s Bohem**.

Člověk se může a také má nejvíce podobat Bohu v tom, v čem on sám je nám nejbližší a také nejnázornější a co je pro nás přímo dostupné: v jeho vztahu lásky k nám lidem. Bůh vystupuje vůči nám jako **absolutní altruista**. Dává nám zcela nezištně ze své hojnosti všechno, co jsme a co potřebujeme, protože my sami nejsme a nemáme nic. Tvoří nás, protože nás miluje, při čemž toto jeho tvořivé působení není jednorázová záležitost, ale trvalý proces. Utváří nás i pokud jde o náš vnitřní vývoj a růst. Neformuje nás ovšem jako netečnou hmotu, ale jako svobodné bytosti, tedy s naší aktivní součinností. V celém tomto procesu předpokládá naši spolupráci. Jak velkým a vznešeným významem je pro člověka jeho povolání spolupracovat s Bohem, budeme plně chápat a prožívat teprve jako součást věčné blaženosti.

Vyvrcholením jeho úplného sebedarování lidem je jeho vtělení a dar Eucharistie. Na tento dar existuje jediná přiměřená odpověď z naší strany: naše úplné **sebedarování Bohu a bližním**.

„Startovní čára“, ze které máme dospět až ke stavu svatosti, je v jednotlivých případech velmi rozdílná, ale ani ta nejnepříznivější není důvodem k malomyslnosti či rezignaci: nevybíráme si ji sami, jako jsme si nevybrali rodiče, čas ani místo narození, tělesné a duševní vlohy. To všechno nám vybral Bůh. Vybral nám nejen talenty a přednosti, ale i naše slabosti, hlavní špatné sklony a počítá s nimi. Některých negativních rysů se nezbavíme po celý život, jestliže je potřebujeme, abychom nezpychli, protože Boha více oslavuje pokora slabého než pýcha silného a dokonalého. Reálná představa o tom, jak má konkrétně vypadat naše osobní svatost, nepochází od nás, ale od Stvořitele. Pro každého z nás má však společného jmenovatele: zcela se podřídit a odevzdat Bohu a přestat žít pro sebe. V jednom i druhém nám překáží sebeláska. Kopernikový obrat na cestě ke svatosti znamená tedy **vyjít ze sebe**: zcela důvěřovat Bohu a přijmout jeho postoj dokonalého altruismu.

Na všech oněch zvláště „nápadných“ svatých zapsaných v oficiálním seznamu, sám Bůh ukazuje a potvrzuje zaručené příklady, jaké výsledky může přinášet spolupráce Bůh – člověk, abychom viděli a stále si připomínali, co dokáže Bůh udělat spolu s těmi, kteří se mu zcela odevzdají a nežijí pro sebe. Daleko větší obdivu než zázraky, které se staly nad jejich hrobem, zasluhují zázraky jejich díla. Přitom z toho množství dobra, které skrze ně Bůh mohl vykonat, vidíme zatím jen docela malý zlomek. Představme si jen tak

pro názornost, o co všechno by zůstal ochuzen tento svět, kdyby taková matka Tereza se starala jen o sebe, o svou kariéru a své osobní pohodlí? A tak bychom mohli probírat jednoho světce za druhým. Jestliže právě oni vykonali tolik, neznámá to, že o spolupráci jiných pokřtěných Bůh neměl zájem. Nesetkal se u nich s potřebným přijetím a souhlasem. Neměli bychom se po svých modlitbách za duše v očistci zamyslet také nad tím, jak to bude s námi, až se ocitneme na jejich místě, a uvidíme ve vši nahotě, jaké míry svatosti jsme mohli dosáhnout, a nedosáhli, co jsme mohli vykonat spolu s Bohem dobrého, a nevykonali? Kolik bude těch nešťastných, kterým jsme mohli pomoci, a nepomohli, kolik lidí jsme mohli zachránit třeba od smrti hladem, a nezachránili, kolik duší jsme mohli vytrhnout z věčného neštěstí, ale nestalo se tak, protože jsme se domnívali, že se musíme věnovat jiným záležitostem než praktické svatosti? A co teprve, budeme-li, nedej Bůh, postaveni před neúprosné konstatování, že jsme svým příkladem, pohoršením nebo zanedbáním povinné péče někomu zamlžili obraz Boha,

přivedli ho do neštěstí hříchu, nebo se dokonce spolupodíleli na stavu, že upadl do neštěstí věčného? Až uvidíme všechnu tuto realitu, bude pozdě na jakékoliv výmluvy.

Listopadová atmosféra vede vnímavého člověka samovolně k myšlenkám na „poslední věci člověka“ a v tomto duchu k nám promlouvá také závěr církevního roku. Ale nejen rok, i každý den má svůj soumrak, který nás vede ke spánku, připomínajícímu smrt. Tuto připomínku je možno zaplašit sledováním akčního filmu, nebo na ni reagovat auditem myšlenek, slov, skutků a ztrát uplynulého dne. Jeden z těchto dnů bude náš poslední. *-red-*

Na světovém biskupském synodu upozornili biskupové na skutečnost, že ne všude na světě je neděle samozřejmým svátečním dnem. Slavení nedělní mše svatě předpokládá, že existuje „den Páně“ a že je mši svatou možno slavit... V některých částech světa, jako např. v Saúdské Arábii a jiných muslimských zemích, to však možné není. Neděle je pracovním dnem a Eucharistie se neslaví také proto, že zde nejsou ani kněží ani kostely, nebo prostě proto, že zde není náboženská svoboda. Je zde však mnoho křesťanů z Eritreje a z Etiopie, kteří zde žijí kvůli práci. Lidé jsou zde nuceni, aby změnili své křesťanské jméno na muslimské, a především ženy se musí oblékat podle muslimského způsobu. Aby dosáhli svého cíle, odnímají jim pasy a různým způsobem je zneužívají a vykořisťují. Některé křesťany tak nutí jejich postavení, aby se stali muslimy, protože v jejich zemi vládne velká bída a křesťanské země před nimi zavírají brány.

VAROVÁNÍ

Athénský pravoslavný arcibiskup Christodoulos varuje před poturčením Evropské unie. „Turky je možno jen velmi obtížně evropsky převychovat, spíše dojde k opaku,“ řekl arcibiskup v jednom svém kázání.

ŽÁDÁME REFERENDUM

Fórum německých katolíků uveřejnilo 2. 10. prohlášení, ve kterém požaduje, aby o přístupu Turecka do EU bylo uspořádáno referendum. V prohlášení se praví: „Turecko není ani zeměpisně ani kulturně evropskou zemí. Kromě toho v této zemi jsou hrubě porušována lidská práva, např. není zajištěna náboženská svoboda pro křesťany. Kurdská menšina je utlačována. Turecko zamlčuje genocidu, které se dopustilo na arménském obyvatelstvu.“

Možný přístup Turecka pokládá Fórum za „existenciální otázku“ pro Evropu, proto je třeba se dotázat všeho obyvatelstva, zda s tímto přístupem souhlasí. „Turecko nepřevzalo žádnou funkci mostu k muslimskému světu.“

Kdo skutečně věří, vypráví to dále

V roce 1993 odpovídal kardinál Ratzinger na otázky amerického měsíčníku The Catholic World Report. Jedna z otázek se týkala tématu misie.

Katechismus katolické církve hovoří také o tématu misie. Liberální katolíci však odmítají obracet nekatolické věřící k víře. Označují to za náboženský imperialismus a pokládají příslušníky jiných náboženství za „anonymní křesťany“, které nesmíme utlačovat. Souhlasí to ještě, že mimo církve není spásy?

KARDINÁL RATZINBER:

Musíme zde pečlivě rozlišovat tři otázky, které byly položeny. Vaše první otázka zní: Jsou misie druh náboženského imperialismu? Tento výraz vznikl v nové době, když se spojily misie a kolonialismus. V určitém směru viděly evropské mocnosti skutečně šíření křesťanství jako prostředek k zajištění panství.

Ale to se projevovalo ve skutečnosti jen v omezené míře. To proto, že španělští dobyvatelé viděli v aktivitách františkánů, dominikánů a jiných misijních řádů překážku vlastních zájmů, protože křesťanství poskytoval domorodcům stejné právní postavení, jaké měli oni. Misionáři kladli také meze ambicím dobyvatelů. Podobně tomu bylo v 19. století.

Rozhodující a důležité je vrátit se k původu pojmu misie. Po popravě sv. Štěpána a apoštola Jakuba, když křesťané šli hlásat Ježíšovo jméno „až na konec světa“, neměli k tomu žádnou oporu ze strany nějaké moci. Mohli svým učedníkům předpovědět jen pronásledování. Vedlo je však přesvědčení, že naleznou něco, co si nemohli podržet pro sebe: zachraňující pravdu, jak má člověk žít. Jsou věci, které musí být předávány, protože nepatří jen jednotlivci. K nim patří víra všude tam, kde je uznána ve své plnosti.

Vaše druhá otázka: Nejsou všichni lidé „anonymní křesťané“? Upřímně řečeno vidím to jako nezdařený obrat. Se stej-

ným oprávněním by pak mohl říct muslim, že my všichni jsme „anonymní muslimové“ atd. Je pravda, že křesťanství je duchovně ve spojení s jinými velkými náboženstvími, že všechna náboženství, všechny velké kulturní proudy se vzájemně v určité míře vnitřně dotýkají. Avšak říct, že každý je křesťan, ať už to ví, nebo ne, ať to chce, nebo ne, se mi jeví podivné. Označil bych to spíše za duchovní imperialismus.

Třetí otázka: Platí ještě, že mimo církve není spásy? Musíme si připomenout, že tuto větu formuloval ve 3. století za určité konkrétní situace sv. Cyprián. Tehdy byli lidé, kteří se domnívali, že jsou lepšími křesťany. Byli nespokojeni s biskupskou církví a oddělili se od ní. Jako odpověď na tuto situaci řekl sv. Cyprián, že odloučení od církevního společenství odlučuje také od záchrany.

Nechtěl tím však vytvořit teorii o věčném osudu všech pokřtěných a nepokřtěných.

Církevní Otcové vždy připomínali dvě hlediska. Na jedné straně chtěli zdůraznit, že křesťanství je tak staré jak lidstvo, že záchrana je vždy možná, protože je možné vždy nastoupit cestu, která vede ke Kristu. Zcela konkrétně to říká sv. Klement Římský: „V každé době je pro každého možné, aby činil pokání a žil v podstatě tak, jak to Kristus od nás očekává.“

A druhé hledisko: Církev není samoučel, nýbrž slouží celku. Tak jako byl Izrael oduševněn vědomím, že je národ vyvolený k tomu, aby vyplnil poslání pro celé lidstvo, tak to věděli také křesťané v ještě hlubší míře od Krista. I když kvantitativně nemohli obsáhnout všechny, jednak to, co konali, je významné pro všechny. V tom smyslu je misijní horlivost něco podstatného. Jestliže by jednou přestali svou víru hlásat, je to znamení toho, že víru správně nechápou ani neprožívají. ■

AKTIVISMUS BEZ MODLITBY JE K NIČEMU

Vídeňský kněz pro mládež Erich Neidhart vystoupil na duchovní obnově pořádané „Amici di Dio“ na téma Misie a nová evangelizace. Řekl, že mnoho katolíků tiše a nenápadně zabráznilo do lhůstevnosti. Křesťané jsou však povoláni, aby misijně působili, jak nám to ukazuje skutečnost, že Bůh se stal člověkem.

„Sám Bůh působí misijně,“ zdůraznil. „Nezůstává v sobě a pro sebe. Stvoření je zde proto, aby člověk našel Boha. Nejhlubší smysl misie je v tom, že Bůh poslal svého Syna.“ Základem misie je však vlastní obrácení. Bez modlitby nelze působit.

„Když se rozhodneme pro modlitbu, pak patříme Bohu. Proto ďábel dělá všechno pro to, aby nám v tom zabránil. Při misii je základem naše vlastní obrácení. Když se nemodlíme, ale hlásáme, ničeho nedosáhneme. Aktivismus nic nepřináší, když se každý den znovu nerozhodujeme pro Boha a pro obrácení.“

K evangelizaci jsou povoláni všichni bez výjimky. Misie však dnes často naráží na odmítání, někdy na nenávisť. Ale každý má dar k evangelizaci. „Nemusíme čekat, až si budeme myslet, že už jsme pro to zralí. Ježíš vzal na sebe celou námahu lidství. Stal se nám podobný ve všem kromě hříchu. To, co je čisté, nemůže ďábel přijmout. Poslušnost je klíčové slovo, které láme ďáblu moc. Protože byl Ježíš poslušný, šel cestou utrpení až k smrti.“

Maria - pravzor Církve

Ve své nekonečné moudrosti vyznačil Bůh dvě cesty k posvěcení Církve, dva různé směry, kterými vane Duch.

Jedna cesta, kterou přichází Duch, je shora, tzn. prostřednictvím papeže, biskupů a kněží. Je to Duch, který působí prostřednictvím učitelského úřadu Církve, v hierarchii, autoritě a především ve svátostech. V určité míře, jakoby v zdánlivém protikladu, vane Duch také zdola, z jednotlivých buněk, ze kterých se skládá Církve. To je ten vítr, který *vane kam chce* (srov. Jan 3,8); je to Duch jeho darů, které uděluje jednomy každému tak, jak chce.

Instituce a charisma

Církve jako celek je živý organismus, oživovaný rosou a dechem Ducha Svatého, celek, který z obou těchto zdrojů získává životní sílu, je to výsledek obou těchto směrů milosti. Svátosti jsou dar pro společenství k užítku jednoho každého. Charisma je dar jednotlivcům k užítku společenství. Svátosti jsou dar Církvi k její celistvosti, aby byli posvěceni jednotlivci. Charismata jsou dary jednotlivcům, aby posvěcovaly Církve jako celek.

Z toho můžeme pochopit, jakou by to znamenalo ztrátu, kdybychom si mysleli, že některý z těchto směrů můžeme pominout: buďto svátosti nebo charismata. Vyvážená rovnováha mezi svátostmi a charismaty přispívá k životu Církve podobně jako vyváženost mezi tradicí a pokrokem, mezi kontinuitou a obnovou. Nelze ustrnout jen na svátostech a hierarchii a žít mechanicky podle zvyku a obyčeje, ale na druhé straně křesťanství bez hierarchie a svátostí postavené jen na charismatické spontaneitě a novotě vede k chaosu a zvržení. Kontinuita se novotou oživuje, novota dostává v kontinuitě pevný rámec. Charismata oživují instituci, instituce je strážkyně charismat a obojí pochází od Ducha Svatého.

Nové ve starém

Význam charismat jako bezprostředních Božích zásahů, skrze které přivádí Bůh do zaběhnutých situací nová hnutí, aby svůj lid vedl po správné cestě a zjednal slyšení, odráží toto místo z proroka Izaiáše: *Protože tento lid mě ctí toliko ústy..., jejich bázeň přede mnou se stala jen naučeným lidským příkazem, proto chci s tímto lidem jednat novým způsobem* (Iz 29,13-14).

Bůh zasahuje především skrze proroky, aby pohnul s tím, co strnulo, aby obnovil tradici, která se stala formalismem, aby znovu poukázal na moudrost, která se stala knižní. Tak také zasáhl Mesiáš do dějin a Ježíš to přirovnal k novému vínu. Skrze působení Ducha Svatého našla Maria ve svém božském mateřství centrum největší obnovy skrze Boha a sama se stala nástrojem obnovy. Stala se „novým přívodem“, skrze který k nám dospělo nové víno par excellence, Ježíš Kristus.

Často když mám někde hlásat Boží slovo, myslím plný úžasu a zmatku na tuto prostotu a zdrženlivost Panny Marie. Když chci mluvit o Božím slovu, které se mi jeví obzvláště mocné a o kterém věřím, že osvítl a potěší srdce, kolik to znamená bojů, abych sám sebe usměrnil, abych dal svému slovu potřebnou volnost, ve které by se mohlo rozvinout a působit, a často v tomto boji podlehnout! Maria však předala celému světu celé Slovo, a to s tak velkou pokorou a zdrženlivostí! V tom je Matka

Boží skutečným vzorem pro charismatiku v Církvi.

Mariin příklad

To, čemu nás učí svým mlčením, říká tak mnoho, že není třeba nic dodávat.

Tato jednoduchost a prostota je právě to, co pomáhá nositeli charismatu, aby vůči instituci zachoval potřebný postoj, svobodu i podřízenost správným způsobem vyvážil. Maria se pro skutečnost, že je Matkou Boží, necítala nijak zbavena povinnosti podřízovat se Mojžíšovu Zákonu. Nebyla to ona, kdo o Letnicích předsedal shromáždění, nýbrž byli to apoštolové. Ze žádného pramene se nedovídáme, že by Maria nějaký předpis zrušila anebo nařídila, ale mnohé prameny mluví o autoritě Janově. Po naplnění charismatu, který spočíval v tom, že dala Kristu život a zůstala mu věrná až do smrti, Maria se ztrácí v Církvi, jako když se rozpustí sůl ve vodě.

Z Mariina příkladu se můžeme naučit ještě něco dalšího: Dovídáme se, jaké místo má charisma v životě jeho nositele. Svátý Augustin říká nejen, že pro Marii bylo něco většího být Kristovou učednicí než jeho Matkou, říká nám také, že by jí její mateřské příbuzenství nepostáčilo, kdyby Krista nenosila s větší blažeností ve svém srdci než ve svém těle. To nám připomíná slova svatého Pavla o vztahu charismatu a lásky, když říká: *A kdybych měl dar prorokovat, ... ale neměl bych lásku, ničím bych nebyl* (1 Kor 13,2).

Má-li tento základ charismatu svou platnost i pokud jde o Mariino mateřství, čím spíše se týká našich malých darů, když působíme tím, že učíme, vedeme nebo pomáháme, když máme dar živé modlitby.

Podle - Raniero Cantalamessa: Maria, zrcadlo Církve

Současný výsledek jedné petice

Petici „proti násilí a brutálnímu sexu ve filmu a v televizi“ podepsalo 84 tisíce lidí. Uzávěřena byla v lednu 2004 a předána Petičnímu výboru Parlamentu ČR. Iniciátorka této petice paní Věra Lodrová a její syn Jiří (plzeňské biskupství) nám dali zprávu o jejich současných výsledcích.

V senátu bylo uskutečněno veřejné slyšení, na kterém Senát slíbil jednání o novelizaci § 205 a paní JUDr. Havlová, zastupkyně TV NOVA, slíbila vypracování Etického kodexu.

V lednu 2005 oznamuje ministr JUDr. Pavel Němec, že petici bere v úvahu pro případné legislativní změny.

„V březnu 2005 nám oznámila Petiční rada Senátu, že postupuje TV NOVA náš dotaz o osudu vypracování kodexu. Náš dopis se žádostí o informace byl také Petiční radou Senátu zaslán Radě pro rozhlasové a televizní vysílání, která oznámila, že podniká 17. března formou semináře za účasti odborníků potřebné kroky ke zlepšení situace.“

V květnu 2005 zasilá zástupkyně TV Nova, paní JUDr. Havlová, znění Etického kodexu, který nabývá od 1. 5. 2005 platnosti pro jejich pořady.

Dne 2. 6. 2005 potvrdil Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu PČR zprávu Rady pro TV a rozhlas a také zprávu TV NOVA o krocích, které v souvislosti s naší petiční akcí učinily.

Naši žádosti o novelizaci § 205 trestního zákona „Ohrožování mravnosti“ bylo vyhověno tím, že byl rozšířen o skutkové podstaty (a mezi ně bylo zařazeno televizní násilí) a zároveň byly zpřísněny trestné sazby, např. z 1 roku na 2-3 roky. **Toto zákonné rozšíření nabývá účinnosti až od 1. 1. 2006.**

► Je důležité požadovat, aby zákony byly vždy správně vykládány a rezolutně vyžadovány, aby soudy dle nich razantně soudily a aby v případech jejich překročení byly i ze strany rozhlasu a televize uplatňovány vůči provozovatelům příslušné sankce.

Bude také třeba sledovat, zda je etický kodex soustavně dodržován a dostatečně v praxi využíván! Televize má, ať chceme nebo nechceme, autoritativní vliv, a dráždivá podívaná podbíživého laciného braku akčních filmů může sloužit dětem s ještě nevyvinutými rozlišovacími schopnostmi a dalším duševně nezralým jedincům jako informace, že násilí je běžným způsobem komunikace k řešení sporů. Důkazem toho je i stoupající dětská kriminalita. Jak otřesná byla slova nezletilého vraha, že se mu líbí filmy, kde teče krev a je násilí (MF DNES, 2. 9. 2004).

Etický kodex bude nutno zveřejnit a za pomoci odborníků a veřejnosti jeho dodržování kontrolovat, neboť spoluzodpovědní jsme všichni! Připomínám slova bývalého pana senátora Daniela Kroupy: „Nutno stavět hráz sobectví a chránit mládež před negativními vlivy dřívě, než se my budeme muset chránit před touto mládeží!“

Jednoho je nám zapotřebí: Stále více sepnutých rukou za duchovní a mravní obrodu v naší krásné vlasti... Svatý Václave, vévodo české země, kníže náš!... Pomoci my Tvé žádáme!...

Maria, Matko žádoucí, Tys královna všemohoucí, prosíš za nás svého Syna, Hospodina!

Jak nádherné musí být nebe, když Bůh provádí tak přísné důkladné očistění duše...

Sv. Kateřina Sienská

* * *

Nelze vyjádřit, jaké útechy se dostává duším v očistci naším sebezáporem a malými obětmi.

Bl. Kateřina Emmerichová

Výzvy fatimského poselství (30)

Je jisté, že zachovávání Božích slova od nás vyžaduje obět a sebezápor, ale je také jisté, že právě obětí a sebezáporem dokazujeme Bohu svou lásku. Neřekl nám snad Ježíš Kristus: *Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě* (Mk 8,34)?

Naopak svět slibuje pohodlnost a rozkoše a obklopuje nás mnohými svádějícími pokušeními, zrozenými z nevědomosti, protože svět, nebo spíše ti, kdo žijí podle zásad světa, neznají dobro, jež odmítají a ztrácejí, když se vzdalují od Boha. Všichni se ženou v hledání za štěstím, ale nenacházejí ho, protože ho hledají tam, kde neexistuje, a tak, je-li zde chybná cesta, čím více po ní krácejí, tím více se vzdalují od štěstí.

Bůh je jediné bytí, v kterém je štěstí, pro něž nás vskutku stvořil. Avšak Bůh není v uspokojování smyslových rozkoší těla, smyslů, vášní, pýchy, povýšenosti, chamtivosti atd. Bůh se nachází v čistých duších, v pokorných srdcích a v správných svědomích, osvobozených od přilnutí k pozemským věcem, jako jsou pocty, rozkoše, bohatství atd. Takto osvobození lidé se ztotožňují s Bohem a s Božím životem v sobě; a on jim dává stále rostoucí účast na svých darech.

Kristus právě z toho učinil předmět své modlitby k Otci: *Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal (...), aby měli v sobě plnost mé radosti (...). Posvět je v pravdě; tvé slovo je pravda (...). A pro ně se zasvěcuj, aby i oni byli posvěceni v pravdě. Prosím nejen za ně, ale také za ty, kdo pro jejich slovo uvěří ve mne: ať všichni jsou jedno. Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás, aby svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. A slávu, kterou jsi dal mně, dal jsem já jim, aby byli jedno, jako my jsme jedno: já v nich a ty ve mně. Tak ať oni jsou v dokonalé jednotě, aby svět*

poznal, že ty jsi mě poslal a žeš je miloval, jako jsi miloval mne (Jan 17,11-23).

Vidíme, že Ježíš prosí Otce za naši jednotu s Nejsvětější Trojicí: *Jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, tak i oni ať jsou v nás*. Právě toto je náš nadpřirozený život, protože být v Bohu znamená žít Božím životem: Bůh přítomný v nás a my ponoření v Bohu. Tento život intimního spojení s Bohem, často představovaný jako těžký a smutný, je naopak jednoduchý, radostný a šťastný, jak to říká Ježíš Kristus: *Aby měli v sobě plnost mé radosti. Radost z plnění Boží vůle, z toho, že děláme Bohu radost zachováváním a plněním jeho slova: Zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, cos mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali* (Jan 17,6-8). Věříme v Boha, přijímáme jeho slovo a máme v sobě plnost božské radosti. Jsme, jak říká sv. Pavel, Božími chrámy: *Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch?* (1 Kor 3,16)

V evangeliu se praví, že jsme předmětem Kristova zvláštního vyvolení: *Ne vy jste si vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás a určil jsem vás k tomu, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek aby byl trvalý* (Jan 15,16). Být vyvolení Kristem znamená pak bezpochyby být vyvolení pro Boha, pro život, který nekončí, pro lásku, která neumírá, pro štěstí, které nemá konce. To, co Bůh bere za své a ztotožňuje se sebou, stává se skrze své intimní spojení s Kristem jedno s Bohem: *V onen den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně jako já ve vás* (Jan 14,20). Totéž můžeme vidět potvrzené v těchto slovech listu Efesanům: *Dostalo se vám potvrzení od slíbeného Ducha Svatého (...), který je zárukou, že nám jednou připadne dědictví. Tak se dovrší naše vykoupění, protože si nás Bůh získal jako svůj majetek, abychom sloužili*

ke chvále jeho božské velebnosti (Ef 1,13-14).

Tak skrze naše spojení s Kristem Boží život v nás roste, vyvíjí se a přetváří nás v živé chrámy Boží, jak to říká Ježíš Kristus: *Nenechám vás sirotky. Zase k vám přijdu. Ještě krátký čas, a svět mě už neuvidí, ale vy mě zas uvidíte, protože já jsem živ a také vy budete živi* (Jan 14,18-19). Ano, my žijeme, protože Boží život v nás nás činí nesmrtelnými.

V Apokalypse nám sv. Jan říká, že v Božím městě neviděl žádný chrám, *neboť Pán Bůh vševládny a Beránek - to je jeho chrám. A toto město nemá zapotřebí ani slunce, ani měsíce, aby ho osvětlovaly, protože ho ozařuje Boží velebnost. Jeho světlem je Beránek* (Zj 21,22-23). Beránkem je Kristus; Kristovo světlo je naším životem a my žijeme ponoření do tohoto světla, a tak jsme chválou k Boží slávě, kráčíme ve světle jeho slávy a skrze ni jsme přetvářeni v chrám Boží: *V něm je celá stavba spojená a vyrůstá ve svatý chrám v Pánu. V něm i vy jste budováni působením Ducha v Boží příbytek* (Ef 2,21-22).

Jsme Božími chrámy a Bůh je náš příbytek, kráčíme ve světle Boží slávy, jsme vyvoleni Bohem a Bůh nás povolal a zná nás vlastním jménem: *Pastýř (...)* volá své ovce jménem (...) a ovce ho následují, protože znají jeho hlas. (...) *Já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, jako mne zná Otec a já znám Otce; a za ovce dávám svůj život* (Jan 10,2-4.14-15). Proto přišel na svět: *Já jsem přišel, aby měly život a aby ho měly v hojnosti. (...) Já jim dávám věčný život. Nezahynou navěky a nikdo mi je nevyrvé z rukou. Můj Otec, který mi je dal, je větší než všichni a z Otcových rukou je nemůže vyrvat nikdo. (A kde je Otec, tam je Syn a Duch Svatý.) Já a Otec jedno jsme* (Jan 10,10.28-30).

(Pokračování)

Přeložil P. Štěpán M. Filip OP

Liturgická čtení

Mezinárodní katolický institut Miles Jesu organizuje seminář **O ROZPOZNÁVÁNÍ POVOLÁNÍ pro mladé muže** dne **26. listopadu 2005 od 9 do 17 hodin** v Církevním domově mládeže Petrinum, Veveří 15, Brno. Více o semináři také na www.rozpoznavani-povolani.cz. Témata přednášek: povolání k manželství, povolání k zasvěcenému životu, povolání ke kněžství, znaky povolání a překážky povolání, beseda lektorů s účastníky. Cena je 300 Kč. Přihlášku a ústřížek zaplacené složenkou pošlete na adresu: Miles Jesu, Kamenná 59, 639 00 Brno, kontaktní telefon: 543 215 265, e-mail: brnomen@milesjesu.com, b. ú.: 1986 436 60287/0100.

IZRAEL – odlet z Prahy, biblický okruh + Mrtvé moře, kvalitní hotel, polopenze, pojištění – 30. 1. – 6. 2. – 12 990 Kč!!! ● **IZRAEL – SINAJ** – odlet z Prahy, biblický okruh s výstupem na Mojžíšovou horu na Sinaji v Egyptě – 6. 2. – 16. 2. – 14 990 Kč!!! ● **THAJSKO** – poznávací okruh s pobytem na ostrově Ko Chang – 11. 3. – 23. 3. – 37 990 Kč ● **MEXIKO – GUADALUPE** – památky Aztéků, pyramidy + 4 dny koupání v Pacifiku – 31. 3. – 11. 4. – 37 990 Kč ● **Informace a přihlášky:** Jiří Chválek – AVETOUR, Novoměstská 205, 518 01 Dobruška, tel. a fax: 494 623 929, 494 377 654, e-mail: info@avetour.cz; internet: www.avetour.cz.

800 LET OD PŘÍCHODU CISTERCIÁKŮ NA VELEHRAD

Úterý 8. 11. v 16.00 hod. – přednáška univ. prof. Miloslava Pojsla „Počátky cisterciáckého Velehradu“ (Stojanovo gymnázium) ● **Pátek 11. 11. v 20.00 hod.** – koncert vokálního souboru Schola Gregoriana Pragensis „Bohemia media-valis“ (vstupné 100 Kč, studenti a důchodci 80 Kč) ● **Sobota 12. 11.** – v rámci pouti děkanátů Kyjov a Vizovice zveme k modlitbám za obnovu rodin a nová duchovní povolání s účastí cisterciáků z Vyššího Brodu. Program: 16.00 hod. – růženc; 16.45 hod. – slovo cisterciáků z Vyššího Brodu; 17.15 hod. – adorace; 18.00 hod. – pontifikální mše sv. – arcibiskup Mons. Jan Graubner ● **Neděle 13. 11. – 17.00 hod.** – koncert „Svatopluk a jeho hosté“ – díla J. S. Bacha, A. Dvořáka, G. F. Händla, A. Vivaldiho (vstupné dobrovolné). Lapidárium a podzemní bazilika jsou v tyto dny volně přístupné.

BAZILIKA NANEBEVZETÍ PANNY MARIE – STARÉ BRNO, Mendlovo nám.

1. 11. – Slavnost Všechny svatých, mše svatě v bazilice v 8 a v 17 hodin ● **2. 11.** – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé, mše svatě v bazilice v 8 a v 17 hodin ● **3. 11.** – při mši svatě v 17 hodin bude udělována svátost pomazání nemocných ● **Od 30. 10. 2005** budou všechny večerní mše svatě začínat v 17 hodin.

ZE SYNODU O EUCHARISTII

Moskevský arcibiskup Tadeusz Kondruszewicz káral zlořádu při slavení Eucharistie. Takové nepořádky poškozují i ekumenické kontakty. „Porušování liturgických norem zatemňuje víru a nauku Církve o Eucharistii.“ Současný nežádoucí stav volá po novém dokumentu, který klade náležitý důraz na dodržování norem. Kristus nesmí být uražen nepořádky v liturgii. Kardinál Foley varoval, aby se při mediálních přenosech přísně dbalo na normy a nepřenašelo se nic, co není v plném souladu s liturgickými předpisy, a aby se tak nešířil dojem, že všechno je dovoleno. Biskup Fisichella z papežské lateránské univerzity požadoval, aby se stavěly jen takové chrámy, na kterých je evidentně poznat, že jsou to chrámy.

Biskup Manfred Scheuer z Innsbrucku vyslovil politování, že eucharistická účta na Západě dramaticky mizí. Potvrdil to holandský kardinál Simonis: „Mše se pro Holanďany stala zcela bezvýznamnou.“ (Připomeňme si opět, že právě z Holandska jsme převzali „moderní způsob“ přijímání Eucharistie ve stoje a na ruku).

Litevský biskup rovněž litoval, že k svatému přijímání se přistupuje bez účty, a požadoval návrat k původní praxi přijímat na kolenou a do úst.

Neděle 30. 10. – 31. neděle v mezidobí

1. čt.: Mal 1,14b-2,2b.8-10
Ž 131(130),1.2.3
Odp.: *Opatruj, Pane, mou duši ve svém pokoji!*
2. čt.: 1 Sol 2,7b-9.13
Ev.: Mt 23,1-12
Slovo na den: *Podle jejich skutků nejudneje.*

nebo slavnost Výročí posvěcení kostela

1. čt.: 1 Král 8, 22-23.27-30
Ž 84(83),3.4.5+10.11
Odp.: 2 (*Jak milý je tvůj přibyték, Hospodine zástupů!*)
2. čt.: 1 Kor 3,9c-11.16-17
Ev.: Mt 16,13-19
Slovo na den: *Zbuduji svou církev.*

Pondělí 31. 10. – nez. pam. sv. Wolfganga

1. čt.: Řim 11,29-36
Ž 69(68),30-31.33-34.36-37
Odp.: 14c (*Vyslyš mě, Bože, ve své veliké lásce!*)
Ev.: Lk 14,12-14
Slovo na den: *Nezvi své přátele.*

Úterý 1. 11. – slavnost Všechny svatých

1. čt.: Zj 7,2-4.9-14
Ž 24(23),1-2.3-4ab.5-6
Odp.: srov. 6 (*To je pokolení těch, kdo hledají tvou tvář, Hospodine!*)
2. čt.: 1 Jan 3,1-3
Ev.: Mt 5,1-12a
Slovo na den: *Když vás budou tupit, radujte se a jásejte.*

Středa 2. 11. – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

1. čt.: 2 Mak 12,43-46
Ž 103(102),8+10.13-14.15-16.17-18
Odp.: Ž 37(36),39a (*Spravedlivým přichází spása od Hospodina.*)
2. čt.: Řim 5,5-11
Ev.: Mt 5,1-12a
Slovo na den: *Máte v nebi velkou odměnu.*

Čtvrtek 3. 11. – nez. pam. sv. Martina de Porres

1. čt.: Řim 14,7-12
Ž 27(26),1.4.13-14
Odp.: 13 (*Věřím, že uvidím blaho od Hospodina v zemi živých!*)
Ev.: Lk 15,1-10
Slovo na den: *Za tou ztracenou.*

Pátek 4. 11. – památka sv. Karla Boromejského

1. čt.: Řim 15,14-21
Ž 98(97),1.2-3ab.3cd-4
Odp.: srv. 2b (*Hospodin zjevil svou spásu před zraky pohanů.*)
Ev.: Lk 16,1-8
Slovo na den: *Slož účty.*

Sobota 5. 11. – nez. sobotní pam. P. Marie

1. čt.: Řim 16,3-9.16.22-27
Ž 145(144),2-3.4-5.10-11
Odp.: srov. 1 (*Budu velebit tvé jméno, můj Bože, králi.*)
Ev.: Lk 16,9-15
Slovo na den: *Je věrný v maličkosti.*

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE 30. 10.	PO 31. 10.	ÚT 1. 11.	ST 2. 11.	ČT 3. 11.	PÁ 4. 11.	SO 5. 11.
Antifona	1028	1044	1573	1785	1091	1722	1666
Žalm	783	783	783	786	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	1029	1045	1573	1582	1091	1723	1666
Antifony	1030	1046	1574	1786	1092	1107	1123
Žalmy	1030	1046	813	1786	1093	1108	1124
Kr. čtení a zpěv	1033	1049	1574	1789	1095	1724	1668
Antifona k Zach. kantiku	724	1569	1575	1789	1584	1724	1669
Prosby	1033	1049	1575	1790	1095	1724	1655
Záv. modlitba	724	1569	1575	1582	1584	1585	1656
Modlitba během dne:							
Hymnus	1034	1050	1264	1792	1096	1112	1127
Antifony	1035	1051	1576	1792	1097	1113	1128
Žalmy	1035	1051	1265	1792	1097	1113	1128
Krátké čtení	1037	1054	1576	1795	1100	1115	1130
Záv. modlitba	724	1054	1575	1582	1100	1116	1131
Nešpory:							
Hymnus	1024	1039	1577	1583	1101	1727	1132
Antifony	1025	1040	1570	1578	1102	1118	1133
Žalmy	1025	1040	1570	1578	1102	1118	1133
Kr. čtení a zpěv	1027	1043	1572	1580	1105	1730	1135
Ant. ke kant. P. M.	723	724	1572	1580	1584	1731	724
Prosby	1028	1043	1572	1580	1105	1731	1135
Záv. modlitba	724	724	1575	1582	1584	1585	725
Kompletář	1238	1242	1238	1242	1257	1260	1238

DOTISK

ÚVOD DO NÁBOŽENSKÉ PEDAGOGIKY

Ludmila Muchová

Skriptum (učebnice), které není nutně určeno pouze pro učitele náboženství, ale všem, kdo chtějí lépe pochopit základní principy náboženské výchovy. Dotisk druhého, přepracovaného vydání.

Brož., A5, 246 stran, 144 Kč

rodiče; manželé, kteří se s láskou ujímají vedení. Ve své práci uvádí praktické návrhy, jak tyto prvky do rodiny zabudovat.

Návrat domů, brož., A5, 208 stran, 235 Kč

KDYBY JEN MUŽ VĚDĚL, CO ŽENA PROŽÍVÁ

Gary Smalley

Autor, odborník v oblasti manželského poradenství, pomáhá mužům, aby porozuměli tomu, co jejich partnerky prožívají a jaké jsou jejich potřeby a skryté tužby. Kniha navíc může ženám pomoci v tom, aby dokázaly o svých pocitech a potřebách s muži účinně komunikovat.

Návrat domů, brož., A5, 142 stran, 169 Kč

Z JINÝCH NAKLADATELSTVÍ

MARIÁNSKÝ POUTNÍK

Stolní týdenní kalendář na rok 2006 s církevním a občanským kalendářem. Fotografie mariánských kostelů a kaplí v ČR.

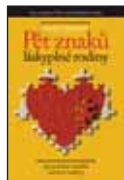

Cor Jesu, 55 Kč

PĚT ZNAKŮ LÁSKYPLNÉ RODINY

Gary Chapman

Dlouholetý rodinný a výchovný poradce G. Chapman po mnohaletých zkušenostech dospěl k závěru, že existuje pět základních znaků láskyplné rodiny, pět prvků, které při správném uspořádání tvoří dynamiku zdravé rodiny: služba bližnímu; důvěrný vztah mezi manželi; rodiče, kteří vyučují a vychovávají; děti, které poslouchají a ctí své

PĚT JAZYKŮ LÁSKY PRO SVOBODNÉ A OSAMĚLÉ

Gary Chapman

Každý člověk, ať už žije v manželství nebo je svobodný, mladý či starý, prožívá silnou citovou potřebu být někým milován. Pokud je tato potřeba naplněna, nastupujeme cestu za odhalováním a naplňováním svého potenciálu. Když se však necítíme být milováni, jen zápasíme o přežití. Nic nedokáže pozvednout člověka víc, než když účinně miluje druhá a sám je milován. Proto chce autor touto knihou podnítit svobodné a osamělé lidi k tomu, aby usilovali v první řadě o „lásku“ a uvědomovali si přitom, že hledat lásku znamená hledat Boha.

Návrat domů, brož., A5, 184 stran, 216 Kč

Objednávky knih – tel. 587 405 431, fax 585 222 803

Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese

www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2
147/2002
P.P.

TZ

771 11 Olomouc 1
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.